

TURİZM TESİSLERİNİN NİTELİKLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Cumhurbaşkanı Kararının Tarihi : 31/5/2019 Sayısı : 1134
Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi : 1/6/2019 Sayısı : 30791

BİRİNCİ KISIM Başlangıç Hükümleri

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; yeni turizm tesisi türlerinin gelişmesine olanak sağlanması, mevcut turizm tesislerinin geliştirilmesi, turizm tesislerinin asgari niteliklerinin belirlenmesi, bu tesisler arasında standart birliğinin sağlanması, kalitenin korunması, sürekliliğinin sağlanması ve yükseltilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; turizm tesislerine turizm belgesi verilmesine, bu tesislerin yönetim, personel ve işletme özellikleri ile uymak zorunda oldukları fiziki şartların ve işletmecilik esaslarının belirlenmesine, tanıtım, bilgilendirme ve uygulanacak fiyat tarifelerinin onaylanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 37 nci maddesinin (A) bendinin (2) numaralı alt bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Ana turizm işletmesi belgesi: Bileşik tesis türlerinde ana işletmeciye verilen belgeyi,
- b) Ana turizm yatırımı belgesi: Bileşik tesis türlerinde ana yatırımcıya verilen belgeyi,
- c) Bakan: Kültür ve Turizm Bakanını,
- ç) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
- d) Belge sahibi: Adına turizm belgesi düzenlenen gerçek veya tüzel kişileri,
- e) Belgelendirme denetimi: Turizm yatırımı belgesinin kısmi turizm işletmesi belgesine veya turizm işletmesi belgesine, kısmi turizm işletmesi belgesinin turizm işletmesi belgesine çevrilmesi ile doğrudan turizm işletmesi belgesi veya kısmi turizm işletmesi belgesi taleplerinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen denetimi,
- f) Belgelendirme heyeti: Sınıfı bulunan tesislerde belgelendirme denetimini gerçekleştirmek üzere oluşturulan ve en az iki kontrolörden oluşan heyeti,
- g) Çevreye duyarlı konaklama tesisi belgesi: Kısmi turizm işletmesi belgeli veya turizm işletmesi belgeli konaklama tesislerinin; sürdürülebilir turizm kapsamında, çevrenin korunması, çevre bilincinin artırılması, çevreye olan olumlu katkılarının teşvik edilmesi ve özendirilmesi, çevreye duyarlılık yönünde yaptığı çalışmaların değerlendirilmesi amacıyla yapılan çalışma ve değerlendirme sonucunda düzenlenen belgeyi,
- ğ) İşletmeci: Turizm tesisini kendi nam ve hesabına işleten gerçek veya tüzel kişiyi,
- h) Kanun: 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununu,
- ı) Kısmi turizm işletmesi belgesi: İşletmeye açılan bölümü, bu Yönetmelikte tür ve varsa sınıfı için tanımlanan asgari nitelikleri sağlayan, ayrıca sınıfı bulunması durumunda yapılacak belgelendirme denetiminde sınıfı için belirlenen puan barajını aşan turizm tesislerine, yapılacak olan diğer bölümü yatırım kapsamında tutularak işletme aşamasında verilen belgeyi,
- i) Sektör temsilcisi: Sınıflandırma komisyonunda görevlendirilmek üzere Bakanlıktan kısmi turizm işletmesi veya turizm işletmesi belgeli tesislerin işletmecileri veya genel müdürleri arasından Bakanlık tarafından uygun görülen temsilciyi,
- j) Sınıflandırma çalışması: Bu Yönetmelikte sınıfı bulunan kısmi turizm işletmesi belgeli veya turizm işletmesi belgeli tesislerin sınıfının, sınıflandırma komisyonu tarafından değerlendirilmesini,
- k) Sınıflandırma komisyonu: Sınıflandırma çalışmalarını yürütmek üzere Kanunda belirtilen usule göre oluşturulan komisyonu,

- l) Turizm belgesi: Ana turizm yatırımı belgesi, ana turizm işletmesi belgesi, turizm yatırımı belgesi, kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesini,
- m) Turizm işletmesi: Türk veya yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişiler tarafından birlikte veya ayrı ayrı gerçekleştirilen ve turizm sektöründe faaliyet gösteren ticari işletmeleri,
- n) Turizm işletmesi belgesi: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen turizm işletmelerine işletme aşamasında verilen belgeyi,
- o) Turizm tesisi: Ayrıntıları ve tamamlayıcı unsurları ile birlikte turizm yatırımı kapsamında bulunan veya turizm işletmesi faaliyeti yapılan tesisleri,
- ö) Turizm yatırımı: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen turizm tesislerini gerçekleştirmek için yapılan yatırımı,
- p) Turizm yatırımı belgesi: Bu Yönetmelikte nitelikleri belirtilen tesisler için yatırım aşamasında verilen belgeyi,
- r) Yıldız: Bu Yönetmelikte yer alan otel ve tatil köylerinin sınıflarının tanımlanmasında münhasıran Bakanlık tarafından kullanılan terimi ve sembolü,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesi

Turizm belgesinin niteliği

MADDE 5- (1) Turizm yatırımı belgesi; yatırımın türü, sınıfı ve süresini gösteren, ibraz edilen belgelerle yatırımcının beyanı üzerine Bakanlık tarafından düzenlenen belgedir. Bu belge, imar planı yapımına veya değişikliğine dayanak teşkil etmez.

(2) Kısmi turizm işletmesi belgesi ve turizm işletmesi belgesi; turizm işletmelerinin bu Yönetmelikte belirtilen nitelikleri sağladığını gösteren belgelerdir. Tesiste; fiziki ve işletmecilik bütünlüğünün sağlanması kaydıyla, fiilen işleticinin kullanımında bulunan ve müşteriye hizmet sunumu gerçekleştirilen tüm üniteler dikkate alınır. Tesis kapasitesi olarak değerlendirilen üniteler, hizmet sunumu yapılan alanların tespitinden ibaret olup, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre hak oluşturmaz.

Turizm yatırımı belgesi

MADDE 6- (1) Turizm yatırımı belgesi verilmesi için yapılan başvurularda aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler aranır:

a) Talebin gerçek kişi adına yapılması halinde Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası, tüzel kişilik adına yapılması halinde ticaret sicil veya MERSİS numarası ve vergi sicil numaraları.⁽¹⁾

b) Tesisin adı, yatırımın amacı, yeri, süresi, kapasitesi, tür ve sınıfına ilişkin beyanlar ile kısmi turizm işletmesi veya turizm işletmesi belgesi başvurusuna kadar işletme faaliyeti gösterilmeyeceğine ilişkin taahhüt.

c) Başvuru sahibinin gerçek kişi olması durumunda imza beyannamesi (...)⁽¹⁾.

ç) İsim tescili yapılmış ise tescile ilişkin belge.

d) Yatırımın kamu taşınmazı üzerinde yapılması durumunda; yatırımcı, yatırım süresi, türü, sınıfı ve kapasitesi konularında ilgili kurum veya kuruluşun uygunluk yazısı.

e) Özel konaklama tesisleri için yatırımın gerçekleştirileceği taşınmazın, korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli olduğuna ilişkin ilgili kurum veya kuruluşun alınacak belge.

f) Termal tesisler ve sağlıklı yaşam tesisleri için ilgili kurum veya kuruluşun alınacak izin yazısı veya belgesi.

g) Tahsisli kamu taşınmazları hariç tapu örneği, talebin mülkiyet sahibi dışındaki gerçek veya tüzel kişilerce yapılması halinde yatırıma konu taşınmazda talep edilen tesisin yapılmasına izin veren sözleşme veya muvafakatname ile mal sahibi gerçek kişi ise imza beyannamesi, tüzel kişi ise MERSİS numarası veya ticaret sicil numarası.⁽¹⁾

(2) Özel tesislere, gastronomi tesislerine, apart otellere, pansiyonlara ve korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olan yapılarda yer almayan özel konaklama tesislerine turizm yatırımı belgesi verilmez.

(3) Turizm yatırımı belgeli tesislerin işletmeye açılma süresi, yatırım belgesi verilmesinden itibaren iki yıla kadar olmak üzere, yatırımın özellikleri ve yatırıma başlama koşulları dikkate alınarak Bakanlık tarafından belirlenir. Bu süre, belge sahibinin talebi üzerine, başlangıçta verilen yatırım süresini geçmemek kaydıyla bir defaya mahsus uzatılabilir. Yatırımın kamu taşınmazı üzerinde yapılması durumunda, yatırım süresi ve bu sürenin uzatılması konusunda ilgili kurum veya kuruluşun görüşü doğrultusunda işlem tesis edilir.

(4) Turizm yatırımı belgeli tesislere ilişkin, işletmeye açılma süresi uzatımı, kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi düzenlenmesi veya yatırım belgesi iptal işlemleri devam ettiği sürece turizm yatırımı belgeli olarak kabul edilir.

(5) Bakanlık tarafından kabul edilebilir, kamudan kaynaklanan fiili veya hukuki imkânsızlık durumunun veya mücbir sebeplerin ortaya çıkması halinde, yatırımcının talebi üzerine, bu sebeplerin ortadan kalkmasına kadar geçecek süre boyunca yatırım süreleri dondurulur.

(6) İşletme faaliyeti gösteren tesisler için turizm yatırımı belgesi talebinde bulunulamaz.

(7) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Turizm Merkezlerinde yer alan konaklama tesisleri için planlarında belirtilen kullanım amacına aykırı başvurularda turizm yatırımı belgesi düzenlenmez.

(1) 8/4/2021 tarihli ve 31448 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 3793 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesiyle, (a) bendine “ticaret sicil” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya MERSİS numarası” ibaresi eklenmiş, (c) bendine “başvuru sahibinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “gerçek kişi olması durumunda” ibaresi eklenmiş ve aynı bentte yer alan “veya imza sirküleri” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, (g) bendinde yer alan “mal sahibinin imza sirküleri veya imza beyannamesi” ibaresi “mal sahibi gerçek kişi ise imza beyannamesi, tüzel kişi ise MERSİS numarası veya ticaret sicil numarası” şeklinde değiştirilmiştir.

Turizm yatırımı belgesinden kısmi turizm işletmesi belgesine veya turizm işletmesi belgesine geçiş

MADDE 7- (1) Turizm yatırımı belgeli tesisin kısmen veya tamamen işletmeye açıldığının tespit edilmesi veya belge sahibi tarafından bildirilmesi halinde; belgede belirtilen süreye bakılmaksızın yatırım süresi sona erer. Bu durumda, Bakanlık tarafından tesise kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi düzenlenmesine esas süreç başlatılarak, belge sahibinden aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenir:

- a) Tesisin işletmeye açık ve kapalı olduğu dönemler.
- b) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı.
- c) 29 uncu maddede belirtilen spor tesisleri için ilgili kurum veya kuruluştan alınacak uygunluk yazısı veya belgesi.
- ç) Kış sporları mekanik tesisleri için ilgili kurum veya kuruluştan alınacak uygunluk yazısı veya belgesi.
- d) Termal tesisler ve sağlıklı yaşam tesisleri için ilgili kurum veya kuruluştan alınacak işletme iznine esas yazı veya belge.
- e) Personel eğitim tesisleri için ilgili kurum veya kuruluştan alınacak uygunluk yazısı veya belgesi.
- f) Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığında yer alan özel konaklama tesisleri için görsel ve yazılı doküman.

Kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi talebi

MADDE 8- (1) Turizm yatırımı belgesi alınmadan doğrudan kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi başvurularında, 6 ncı ve 7 nci maddelerde belirtilen bilgi ve belgelere ek olarak, tesis türüne göre aşağıdaki belgeler istenir:

- a) Özel konaklama tesisi, özel tesis, gastronomi tesisleri için tesis özelliğine ilişkin görsel ve yazılı doküman.
- b) Gastronomi tesisleri için 26 ncı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendinin (6) numaralı alt bendinde belirtilen nitelikleri kanıtlayıcı belgeler.

Turizm belgesi işlemleri

MADDE 9- (1) (**Değişik:RG-8/4/2021-31448-C.K.-3793/2 md.**) Belgelendirilmeye ilişkin tüm başvurular ile tüzel kişilerin talep ve bildirimlerine ilişkin diğer başvurular e-Devlet üzerinden yapılır. Bu madde kapsamında olan ancak e-Devlet üzerinden yapılmayan fiziki başvurular değerlendirilmeye alınmadan başvuru sahibine iade edilir.

(2) Bakanlık tarafından başvuru evrakı incelenerek uygun görülmeyen başvurular gerekçesi belirtilerek reddedilir.

(3) Başvuru evrakının incelenmesi sonucunda;

a) Yatırım belgesi talepleri ile turizm işletmesi belgesinden kısmi turizm işletmesi belgesine geçiş taleplerinde evrak üzerinden yapılan incelemede, başvurusu uygun görülenler belgelendirilir.

b) Turizm yatırımı belgeli tesislerin kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesine geçişlerinde, başvuru evrakı uygun görülenler denetim programına alınır. Yapılan belgelendirme denetimi sonucunda giderilebilir eksiklik tespit edilmesi halinde belge sahibine bir defaya mahsus olmak üzere süre verilir.

c) Doğrudan kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi taleplerinde, başvuru evrakı uygun görülenler denetim programına alınır. Yapılan belgelendirme denetiminde sadece evrak eksikliğinin bulunması durumunda, eksik evrakın tamamlanması için bir defaya mahsus olmak üzere otuz gün süre verilir. Belgelendirme denetimi sonucunda uygun görülmeyen veya verilen sürede uygun evrak gönderilmeyen başvurular gerekçesi belirtilerek reddedilir.

(4) Doğrudan kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi talepleri ile belgeli işletmelerin sınıflandırma taleplerinde; ilk belgelendirme denetimi veya sınıflandırma çalışması sonucunda talebi uygun görülmeyenlerin yazılı tebligat tarihinden itibaren bir yıl içerisinde yapacakları ikinci talebinin de uygun görülmemesi halinde, en son belgelendirme denetimi veya sınıflandırma çalışmasının sonucunun tebliğ tarihinden itibaren altı ay geçmedikçe aynı tür için yapılacak yeni talep değerlendirilmez.

(5) Kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi düzenlendikten sonra, belge ile belgeye esas işyeri açma ve çalışma ruhsatının birer örneği ruhsatı düzenleyen kurum veya kuruluşa gönderilir.

(6) Turizm işletmesi belgeli veya kısmi turizm işletmesi belgeli tesislerde ilave yapılaşma ile kapasite değişikliği tespit edilmesi veya belge sahibi tarafından kapasite değişikliği talebinde bulunulması halinde, belge sahibinden başkaca bilgi ve belge istenilmeksizin, işyeri açma ve çalışma ruhsatını düzenleyen kurum veya kuruluşa bilgi verilerek belgelendirme işlemleri yürütülür. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının geçerliliğine ilişkin yazının veya yeni tarihli işyeri açma ve çalışma ruhsatının belge sahibi tarafından Bakanlığa sunulması halinde ilgili kurum veya kuruluşa ayrıca bilgi verilmeksizin işlemler sürdürülür.

(7) İşyeri açma ve çalışma ruhsatını düzenleyen kurum veya kuruluş, ruhsata ilişkin her türlü değişiklik veya iptal işlemini Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(8) Bakanlık tarafından, yöre, yapı ve işlev özellikleri göz önünde bulundurularak, bu Yönetmelikte belirtilen metrik limitlerin en fazla yüzde onu oranındaki uyumsuzluklar uygun görülebilir.

(9) Turizm belgesi iptal edilen ve iptal işlemine yönelik dava süreci devam eden tesislere ilişkin belge talepleri, dava sonuçlanmadan değerlendirilmez.

Belge devri, işletmeci şerhi ve belge sahibi veya işletmeci bilgilerinin değişikliği

MADDE 10- (1) Turizm yatırımı belgesinin farklı gerçek veya tüzel kişilere devri talebinde bulunulması veya belgeye konu yatırımın devredildiğinin Bakanlıkça tespiti halinde, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen belgeler istenilir.

(2) Kısmi turizm işletmesi belgesinin veya turizm işletmesi belgesinin farklı bir gerçek kişiye veya şirkete devri veya ana faaliyet konusuna ilişkin işletmeci şerhi taleplerinde ya da fiilen bu durumun gerçekleştiğinin tespiti halinde, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a), (c), (ç), (d) ve (f) bentleri, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentleri ile 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen belgeler istenilir.

(3) Belge sahibi veya işletmeci şirketin ticaret ünvanının tadili veya değişikliği ya da şirket türünün değişikliği durumunda, 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen belgeler ayrıca istenilmeksizin, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c), (ç) ve (d) bentlerinde sayılan belgeler istenilerek turizm belgesi güncellenir. Kısmi turizm işletmesi veya turizm işletmesi belgeli tesislerin ana faaliyet konusu dışında alt ünitelerinin işletmecilerinin belgeye şerh düşülmesi taleplerinde sadece 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a), (c) ve (d) bentlerinde sayılan belgeler istenilir.

(4) İlgili kurum ve kuruluşun izniyle kamu taşınmazı üzerinde gerçekleştirilen işletmeler veya yatırımlarda ilgili kurum veya kuruluşun görüşü üzerine yürütülen işlemler hariç olmak üzere Bakanlık tarafından yürütülen idari işlemler belge devri taleplerinin değerlendirilmesini engellemez.

(5) Mahkeme kararı ile belgeyi ihya edilen tesislere ilişkin belge devri talepleri, dava sonuçlanıp karar kesinleşmeden değerlendirilmez.

Belgelendirme denetimi ve sınıflandırma çalışması

MADDE 11- (1) Turizm yatırımı belgesinin kısmi turizm işletmesi belgesine veya turizm işletmesi belgesine geçişi veya kısmi turizm işletmesi belgesinin turizm işletmesi belgesine geçişi ile doğrudan kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi taleplerinde tesisler; asgari nitelikler, kapasite, fiziki özellikler, kullanılan malzeme standardı, işletme ve hizmet kalitesi, temizlik, bakım ve hijyen ile personelin nitelikleri ve eğitim düzeyi gibi ölçütler dikkate alınarak;

a) Bu Yönetmelikte sınıfı bulunan tesislerde, mahallinde belgelendirme heyeti tarafından puanlama sistemine dayalı değerlendirme formu uygulamak suretiyle denetim yapılarak,

b) Bu Yönetmelikte sınıfı bulunmayan tesislerde ise denetim yapılarak, değerlendirilir.

(2) Sınıflandırma talebinde bulunulması veya Bakanlık tarafından gerekli görülmesi halinde, bu Yönetmelikte sınıfı bulunan kısmi turizm işletmesi belgeli veya turizm işletmesi belgeli tesislerin sınıfı; asgari nitelikler, kapasite, fiziki özellikler, kullanılan malzeme standardı, işletme ve hizmet kalitesi, temizlik, bakım ve hijyen ile personelin nitelikleri ve eğitim düzeyi gibi ölçütler dikkate alınarak sınıflandırma komisyonunca puanlama sistemine dayalı değerlendirme formu uygulamak suretiyle belirlenir.

(3) Sınıflandırma çalışması ve sınıfı bulunan tesislerde yapılan belgelendirme denetimi sonucunda tesislerin aldıkları puan ve aldıkları puana karşılık gelen tür ve sınıfın bu Yönetmelikte yer alan asgari nitelikleri esas alınır.

(4) Yapılan sınıflandırma çalışması sonucunda belge değişikliğinin gerekmesi durumunda, belgeyi düzenlenmeden yeni sınıflandırma talepleri değerlendirilmez.

Değerlendirme Kurulu

MADDE 12- (1) Değerlendirme Kurulu; Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakan Yardımcısının başkanlığında, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürü ve Turizm İşletmeleri Belgelendirme ve Geliştirme Daire Başkanlığının bağlı olduğu Genel Müdür Yardımcısı, Kontrolörler Kurulu Başkanı ile Turizm İşletmeleri Belgelendirme ve Geliştirme Daire Başkanından oluşur.⁽¹⁾

(2) Değerlendirme Kurulu gerekli gördüğü hallerde görüş almak üzere konusunda uzman kişileri çağırabilir.

(3) Kurulun sekreteryaya hizmetleri Turizm İşletmeleri Belgelendirme ve Geliştirme Daire Başkanlığınca yürütülür.⁽²⁾

(4) Değerlendirme Kurulu;

a) 42 nci madde kapsamında yer alan tesislere ilişkin turizm belgesi başvurularının denetim programına alınması veya reddedilmesini,

b) 22 nci, 26 ncı ve 42 nci maddelerde belirtilen tesisler ile tahsisli kamu taşınmazında yer alan günübirlik tesislere ilişkin turizm belgesi düzenlenmesi, iptali, devri ve ana faaliyet konusunda işletmeci şerhi düşülmesi taleplerini,

c) 6 ncı maddenin beşinci fıkrasının uygulanmasına ilişkin hususları,

ç) Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürü tarafından Kurulun gündemine alınması uygun görülen konuları,

d) **(Ek:RG-4/4/2020-31089-C.K-2360/1 md.)** Gastronomi tesisi turizm işletmesi belgesi başvurularının 26 ncı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinin (5) numaralı alt bendi kapsamında yapılması halinde, tesisin denetim programına alınması veya reddedilmesini,

karara bağlamakla görevlidir.

(5) Değerlendirme Kurulu, Başkanın çağırısı üzerine toplanır. Kurul, kararlarını üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alır. Karşı oylar ayrıntılı gerekçelerle belirtilir. Kurul kararları Bakan onayı ile yürürlüğe girer.

⁽¹⁾ 8/4/2021 tarihli ve 31448 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 3793 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 3 üncü maddesiyle, bu fıkra “Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürü ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “Turizm İşletmeleri Belgelendirme ve Geliştirme Daire Başkanlığının bağlı olduğu” ibaresi eklenmiş, aynı fıkra da yer alan “Kontrolörler Kurulu Başkan Yardımcısından” ibaresi “Turizm İşletmeleri Belgelendirme ve Geliştirme Daire Başkanından” şeklinde değiştirilmiştir.

⁽²⁾ 8/4/2021 tarihli ve 31448 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 3793 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 3 üncü maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğünce” ibaresi “Turizm İşletmeleri Belgelendirme ve Geliştirme Daire Başkanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Turizm Tesislerinin Genel Asgari Nitelikleri

Yerleşme özellikleri

MADDE 13- (1) Tesisler; bu Yönetmelikte öngörülen ve kullanım amacına uygun ölçülerde, kaliteli ve nitelikli tefriş ve donanım elemanları ile fonksiyonuna uygun dekore edilmiş ve kullanım amacına uygun büyüklüğe sahip mahallerde ve yapılarda gerçekleştirilir. Turizm tesisinin dış cephe, iç duvar, zemin, tavan, çatı kaplama malzemelerinin bakımlı ve nitelikli olması gerekir.

(2) Yapının tamamı belge kapsamında değil ise; belge kapsamı dışındaki yerlerin müşteriye rahatsız etmeyen bir kullanımda olması, görünüşü bozmaması ve belgeli kısımdan ayrılması gerekir.

(3) Tesise ait ünitelerin aralarında yol, akarsu veya benzeri ayrımlar bulunan farklı parsellerde yer alması durumunda, hizmet ve işletme birliği ile fonksiyonel bağlantı sağlanması kaydıyla, tüm üniteler tek belge kapsamında değerlendirilir.

(4) Turizm belgesi, bu Yönetmeliğe göre belgelendirilebilen birden fazla tür veya sınıfın bir araya gelerek oluşturdukları tesislere de verilebilir. Aynı turizm belgesi altında faaliyet gösteren bu tür tesislerde verilen hizmetin aksamaması kaydıyla müşteri kullanımında olmayan mahaller ortak olarak düzenlenebilir.

(5) Bitişik parsellerde yer alan ve müstakilen belgelendirilen tesislerin tesisat mahalleri ve personel mahalleri, fonksiyonel kullanım imkânının sağlanması ve verilen hizmetin aksamaması kaydıyla ortak olarak düzenlenebilir.

(6) Bahçesi olan tesislerde, bahçe özenle düzenlenir, aydınlatılır ve sürekli bakımı sağlanır.

(7) Tesislerde çevre aydınlatması sağlanır.

Mahallerin düzenlenmesi

MADDE 14- (1) Mahallerin düzenlenmesinde, tesis türünün bu Yönetmelikte yer alan asgari niteliklerine ilişkin farklı düzenleme bulunmaması halinde, bu madde hükümleri uygulanır.

(2) Genel mahallere hizmet verecek şekilde, kadın ve erkek müşteriler için ayrı tuvalet ve lavabo düzenlenir.

(3) Tesislerde ısıtma, merkezi sistem veya klima ile sağlanır. Tesisin bütün mekanlarında yeterli doğal veya mekanik havalandırma sağlanır. Tesislerde devamlı sıcak ve soğuk su bulunur.

(4) Kapasitesi yüz kişinin veya yatağın üzerinde olan tesislerde jeneratör bulundurulur.

(5) Tesislerin bünyesinde yer alabilecek kapalı ve açık genel mahaller ve nitelikleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Çok amaçlı salon; servis bağlantısı bulunan, çeşitli organizasyon ve faaliyetler için düzenlenebilen salonlardır.

b) Toplantı salonu; kürsü, perde, projektör, bilgisayar gibi toplantıya yönelik donanımları bulunan salonlardır.

c) Tiyatro ve gösteri salonu; sahne, sanatçı soyunma odası, ışık ve ses düzeni ile seyir imkânı sağlayan oturma düzeni bulunan salonlardır.

ç) Sinema salonu; eğimli oturma düzeni, gösterim, perde, sinevizyon ve ses düzeni bulunan salonlardır.

d) Konferans salonu; en az ikiyüz kişilik kapasitesi olan ve ses sistemi, gösterim, sunuma yönelik donanıma sahip salon, fuaye, fuaye veya salon ile bağlantılı en az iki çalışma odası bulunan ve simultane tercüme ile sekreterlik hizmeti sunulan ünitelerdir.

e) Eğlence yerleri; tatil köyleri, dört ve beş yıldızlı oteller, tatil merkezleri ile turizm kentleri bünyesinde yer alabilen; gürültüyü önlemek için gerekli önlemlerin alındığı, havalandırma ve klima sistemi bulunan salon, bar düzenlemesi, dans pisti, yiyecek ve içecek hazırlık ve bulaşık yıkama yerleri bulunan ünitelerdir. Bu üniteler, diskjokey mahalli olması halinde diskotek; sahne, kadın ve erkek sanatçılar için hazırlık odaları, sanatçılar için ayrı bir giriş düzenlenmesi halinde ise gece kulübü olarak adlandırılır.

f) Lokanta; tabldot, açık büfe veya alakart yemek servisinin kaliteli ve nitelikli tefriş, dekorasyon, donanım ve servis malzemesi ile sunulduğu ünitelerdir. Lokantalarda; en az elli kişilik yemek salonu, salon ile doğrudan bağlantılı mutfak bulunur. Mutfak; ikiyüz metrekareye kadar yemek salonu bulunan lokantalarda salonun yüzde yirmibeşi, daha büyük yemek salonu olanlarda ise en az elli metrekare olarak düzenlenir. Bu alana hazırlama, pişirme, bulaşık bölümleri ve mutfak fonksiyonlarını yerine getiren diğer alanlar dâhildir. Salon ve servis birimleri ayrı katlarda ise servis merdiveni veya monşarj bulunur. Mutfakla doğrudan bağlantısı bulunmayan ilave yemek salonları düzenlenmesi halinde ayrıca servis mutfağı düzenlenir. Ancak aynı kattaki salonlar için fonksiyonel düzenleme sağlanması kaydıyla tek bir servis mutfağı veya mutfak bağlantısı yeterli görülebilir. Mutfak ve servis alanlarında; malzeme deposu, soğuk saklama deposu veya soğuk dolap, sunulan yiyecek türlerine uygun hazırlık yerleri, ızgara, kuzine, verilen yemek türlerine uygun pişirme donanımı, servis takımları için bulaşık makinesi, soğuk sıcak sunuma ilişkin donanım yer alır. Lokantalarda, çevreyi ve müşteriye rahatsız etmeksizin canlı yemek müziği yapılabilir.

g) Alakart lokanta; ana lokantadan ayrı düzenlenen, alakart hizmet verilen ve (f) bendinde belirtilen nitelikleri sağlayan lokantalar. Tesis bünyesinde yer alan lokantaların mutfakları, her birinin yemek salonuyla servis bağlantısı bulunması ve hizmeti aksatmayacak büyüklük ve donanımı haiz olması kaydıyla ortak düzenlenebilir.

ğ) Kafeterya; garson servisi olmadan, yiyecek türlerinin servis bankosunda teşhir edilerek müşteriye süratli yeme-içme hizmetinin sunulduğu ünitelerdir. Kafeteryalar, mutfak metrekaresi dışında (f) bendinde belirtilen nitelikleri taşırlar. Tesis bünyesinde yer alan lokanta mutfakları, kafeterya yemek salonuyla servis bağlantısı bulunması ve yeterli kapasite ve donanımı haiz olması kaydıyla ortak düzenlenebilir.

h) Bar salonu; alkollü içecek ve atıştırmalık yiyecek ihtiyaçlarını karşılamaya ve servis malzemelerinin yıkanmasına yönelik donanımına sahip bar bankosu, canlı müzik veya müzik yayını sistemi bulunan salonlardır.

ı) Pasta salonu; pastane hizmetine yönelik, pasta teşhir ve servis malzemeleri ile oturma alanı ve düzeni bulunan salonlardır.

i) Kafe; ağırlıklı olarak çeşitli türlerde sıcak veya soğuk içecekler ile yanında atıştırmalık yiyecek hizmeti sunulan, oturma alanı ve düzeni ile verilen hizmete uygun servis mutfağı bulunan salonlardır.

j) Kahvaltı salonu; kahvaltı hizmeti vermeye yönelik yeterli donanımına sahip servis mutfağı bulunan salonlardır.

k) Oturma alanı; oturma ve dinlenme amacıyla lobinin bir bölümünde düzenlenmiş mahal veya lobiden ayrı düzenlenmiş salonlardır.

l) SPA; Türk hamamına ilave olarak buhar odası, kar odası, tuz odası, tuzlu buhar odası, sıcak taş odası, sauna, masaj üniteleri, aletli masaj üniteleri, güzellik üniteleri, kapalı yüzme havuzu, terapi ve bakıma yönelik solaryum, oksijen kapsülü gibi düzenlemeler ile en az kırk metrekaare büyüklükte jimnastik salonu ünitelerinden en az dört çeşidini içeren, kadın ve erkek müşteriler için ayrı düzenlenen soyunma yeri ve dolapları, duş ve tuvalet düzenlemeleri bulunan ünitelerdir. Bu mahaller SPA ibaresi kullanılmaksızın tesislerin bünyesinde münferiden de yer alabilir.

m) Spor salonu; basketbol, voleybol gibi spor olanakları sağlayan ve kadın ve erkek için ayrı düzenlenen soyunma yeri ve dolapları, duş ve tuvalet düzenlemeleri bulunan salonlardır. Tesis bünyesinde fonksiyonel ulaşım imkânı bulunacak şekilde düzenlenmesi halinde soyunma, duş ve tuvalet üniteleri ayrıca aranmaz.

n) Oyun salonu; bilardo, masa tenisi, bilgisayar ve konsol oyunları gibi eğlenceye yönelik düzenlemelerden en az iki çeşidini içeren salonlardır.

o) Bowling salonu.

ö) Duvar tenisi salonu.

p) Çocuk oyun merkezi; çocuklara yönelik yemek mahalli, açık oyun alanı, çocuk bakım odası ve tuvaletleri ile oynama, dinlenme ve eğlenme imkânı verilebilen ve salonu en az iki farklı yaş grubuna göre ayrı ayrı düzenlenen ünitelerdir. Çocuklara yönelik tuvalet düzenlemesi ile oynama, dinlenme ve eğlenme imkânı verilebilen salonu bulunması halinde ise bu ünite çocuk oyun ünitesi olarak adlandırılır.

r) Açık spor alanı; açık alanlarda düzenlenen tenis kortu, basketbol, voleybol, futbol sahası gibi spor alanlarıdır.

s) Binicilik tesisi; açık ve kapalı manej sahaları ile kadın ve erkek için ayrı düzenlenen soyunma yeri, dolapları ve tuvalet düzenlemeleri bulunan ünitelerdir.

ş) Paintball sahası; açık veya kapalı alanlarda paintball oyununa imkân sağlayan, kadın ve erkek için ayrı düzenlenen soyunma yeri ve dolapları bulunan mahallerdir.

t) Buz pateni pisti.

u) Golf sahası.

ü) Go-kart pisti.

v) Yüzme havuzları;

1) Açık yüzme havuzları; zemin ve duvarları uygun ve nitelikli malzeme ile kaplı, çevresinde taşma oluğu veya aynı fonksiyonu yapan benzer sistem, suyunun devamlı temizliğini sağlayan filtrasyon ve dezenfeksiyon sistemi, çevresinde ve güneşlenme alanlarında kaymayı önleyici zemin kaplaması ve düzenlemesi, içinde emniyet basamakları, derinliğin değiştiği her kademedede ölçü, çocuklar için en fazla elli santimetre derinlikte ayrı bir havuz, güvenlik ve hijyen önlemlerinin Türkçe ve en az iki yabancı dilde belirtildiği levha, büfe hizmeti veya büfe hizmetini de kapsayan bar mahalli, soyunma kabini, duş, kadın ve erkek müşteriler için ayrı tuvalet düzenlemesi ile en az iki olmak üzere tesisteki havuz sayısı ve büyüklükleri dikkate alınarak yeterli sayıda sertifikalı cankurtaran bulunan ünitelerdir.

2) Kapalı yüzme havuzları; (1) numaralı alt bentte belirtilen düzenlemelere ilave olarak havuzun bulunduğu mahalde ısıtma ve havalandırma sistemi bulunan ünitelerdir.

3) Tesis bünyesinde açık ve kapalı havuzların en az birer adedinde ayrı çocuk havuzu düzenlemesi yapılır. Çocuk havuzlarının yetişkin havuzuna bitişik olması durumunda havuzlar arası geçişi önleyecek tedbirler alınır.

4) Birden fazla havuzu bulunan tesislerde, büfe hizmeti veya büfe hizmetini de kapsayan bar mahalli, soyunma kabini, duş ile kadın ve erkek müşteriler için ayrı tuvalet düzenlemeleri hizmeti aksatmayacak şekilde ortak kullanılabilir. Bu yan ünitelerin tesis bünyesinde fonksiyonel ulaşım imkânı bulunacak şekilde havuz mahalline yakın düzenlenmesi halinde, havuz çevresinde ayrıca aranmaz.

y) Eğlence havuzu; yüzme amaçlı kullanılmayan, kaydırak, şelale, dalga havuzu ve benzeri eğlence amaçlı su aktivitelerinin gerçekleştirildiği havuz ve düzenlemelerdir. Eğlence havuzunun faal olduğu zamanlarda düzeni ve emniyeti sağlamakla görevli personel bulundurulur. Çevresinde kaymayı önleyici zemin kaplaması, suyunun devamlı temizliğini sağlayan sistem ile güvenlik ve hijyen önlemlerinin Türkçe ve en az iki yabancı dilde belirtildiği levha aranır.

z) Satış üniteleri; esas olarak tesis müşterilerinin giyim, kuyum, hediyelik eşya ve günlük ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik düzenlenen, tesisle doğrudan bağlantısı olan dükkânlardır. Türlerle ilişkin maddelerde istisna bulunmaması durumunda, tesis müşterilerinden ziyade genel kullanım için ve kapsamlı alışveriş faaliyetine yönelik düzenlenen mahaller belge kapsamında değerlendirilmez.

aa) Erkek-kadın kuaförü; birlikte veya ayrı ayrı düzenlenebilen, fonksiyonuna uygun donanımına sahip ve sertifikalı kişilerce hizmet verilen ünitelerdir.

bb) Açık yeme-içme üniteleri; kapalı mutfak alanı ile açık veya yarı açık yeme-içme alanı bulunan lokanta ve kafeterya, içecek ve basit yiyecek ihtiyaçlarını karşılamaya ve servis malzemelerinin yıkanmasına yönelik donanımına sahip servis mutfağı veya bar bankosu bulunan açık kafe, pastane, snack veya bar düzenlemeleridir.

cc) Açık eğlence üniteleri; sahne ve oturma düzeni, ses ve ışık sistemi ile sahne arkası soyunma mahalleri bulunan açık gösteri alanı veya amfityatro; ışık ve ses düzeni, dans pisti, diskjoke mahalli ve barı bulunan açık diskotek düzenlemesidir.

çç) Lunapark; tanımlanmış bir alanda eğlenceye yönelik dönmeye dolap, atlıkarınca, döner salıncak gibi elektrik, elektronik ve mekanik araçlar ve oyuncaklardan en az beş adedinin bulunduğu ünitelerdir.

dd) Hobi atölyesi; resim, seramik, ahşap boyama gibi hobilerin yapılmasına imkân veren düzenlemeleri bulunan açık veya kapalı ünitelerdir.

ee) Sergi salonu; çeşitli sergiler için eserlere odaklı ışıklandırma düzenlemelerinin yapılabileceği nitelikte; sergi panoları, kaideler, askı çubukları, camlı vitrin gibi donanımına sahip salonlardır.

ff) Özel hizmet salonu; kişiye özel ayrıcalıklı hizmet veren, yeme-içme imkânı yanında dinlenme, televizyon izleme, çalışma, okuma gibi hizmetlerin sağlandığı, servis bağlantısı bulunan salonlardır.

gg) Çalışma odası; müşterilere yönelik düzenlenen, internet bağlantılı bilgisayar, tablet, yazıcı gibi hizmetlerin sunulduğu mahallerdir.

ğğ) Kütüphane; görsel ve işitsel bilgi kaynaklarını okuma, seyretme veya dinleme imkânları birlikte veya ayrı sunulan, mevcut kaynakların belli bir dizinde muhafazasına yönelik düzenlemeleri bulunan ve en az altmış metrekare büyüklükte olan salonlardır.

(6) Müşterilerin yeme-içme, spor, eğlence gibi ihtiyaçlarını karşılayan ve bu maddenin beşinci fıkrasında belirtilmeyen bir mahall düzenlenmesi halinde, ünitenin niteliğine göre ayrıca değerlendirme yapılır.

(7) Bu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen mahallerin tesis kapasitesinde değerlendirilebilmesi için aynı fıkra da belirtilen nitelikleri sağlamaları zorunludur.

(8) Kapasitesi kişi başında tanımlanan ünitelerin kapasiteleri, salon veya mahallin fonksiyonu dikkate alınarak, müşteri kullanımında olan alanın kişi başına 1,2 metrekareye bölünmesiyle hesaplanır.

Personelin nitelikleri ve personele yönelik düzenlemeler

MADDE 15- (1) Bakanlık tarafından belgelendirilen veya belge talebinde bulunulan tesislerde turizm alanında tecrübeli, eğitilmiş veya sertifikalı personel istihdam edilir. Tesislerde sağlık, güzellik ve bakım, çocuk oyun merkezi veya ünitesi, masaj, su sporları ve eğlenceleri, okçuluk, atıcılık, binicilik gibi üniteler bulunması durumunda, bu ünitelerde alanında sertifikalı veya eğitilmiş personel çalıştırılır. Lunapark, eğlence havuzu gibi ünitelerde güvenlikten sorumlu personel bulundurulur. Tesislerin tesisat, mekanik, elektrik, elektronik sistemlerinin bakımı sertifikalı veya eğitilmiş kişilere yaptırılır veya bu niteliklere sahip personel istihdam edilir. Turizm işletmelerinde görevli personelin hizmet standardını yükseltmek amacıyla eğitim için gerekli önlemler işveren tarafından alınır ve uygulanır.

(2) Dört ve beş yıldızlı oteller, butik oteller, tatil köyleri ile yirmi oda ve üzeri kapasiteye sahip diğer konaklama tesislerinde kadın ve erkek personel için ayrı soyunma yerleri, dolapları, duş ve tuvalet ile oda sayısı altmış ve üzerinde olan tesislerde ayrıca personelin ortak oturma, dinlenme ve yemek ihtiyaçları için ayrı bir mahall düzenlenir. Dört ve beş yıldızlı oteller, butik oteller, tatil köyleri hariç, kapasitesi yirmi odanın altında olan konaklama tesislerinde ise personel için soyunma odası, tuvalet ve lavabo düzenlenir. Pansiyon ve apart otellerde, personel mahallinin düzenlenmesi zorunlu değildir. Tesis bünyesinde personel lojmanı bulunması halinde kişi başı en az altı metrekare alan esas alınır.

(3) Tesisten ayrı parselde bulunan ve tahsisli kamu taşınmazında gerçekleştirilen personel lojmanlarında personelin konaklamasının yanı sıra, yeme-içme, eğlence, dinlenme, spor ve rekreasyon ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik kafeterya, lokanta, yüzme havuzu, açık spor alanları gibi düzenlemelere yer verilebilir. Bu lojmanlarda konaklama üniteleri ranzalı koğuş veya yatakhane sisteminde düzenlenemez, yatak odaları kişi başı en az altı metrekare olmak üzere en fazla iki kişilik olarak düzenlenir.

(4) Turizm işletmeleri personelinin, çalışmaları sırasında işlerine ve görev mahallerine uygun, özel ve temiz kıyafet giymeleri zorunludur.

(5) İşletmelerde ilk yardım konusunda sertifikalı personel çalıştırılır.

Tanıtım, bilgilendirme ve fiyat tarifeleri

MADDE 16- (1) Bakanlık tarafından düzenlenen plakette, tesis girişinde müşterinin kolayca görebileceği bir yerde bulundurulur.

(2) Tesis tanıtımı Bakanlıktan alınan belgeye uygun olarak yapılır. Belgeli tesislerin işyeri açma ve çalışma ruhsatında belirtilen isim ve türden farklı olarak belgelendirilmeleri halinde turizm belgesinde belirtilen isim ve tür esas alınarak tanıtım yapılması zorunludur. Tesis tanıtımında tüketici hakları açısından doğru bilgilere yer verilir; yanıltıcı olabilecek veya ülke turizmini zedeleyecek tanıtımlarda bulunulamaz. Tesis tanıtımında, belgelendirildiği sınıfın dışında algı yaratacak şekilde yıldız simgesini çağrıştıracak semboller kullanılamaz.

(3) Tesis isminde, kapasitesinde yer almayan ünitelere ilişkin terimler kullanılamaz.

(4) Belgeli tesisler, Bakanlık tarafından istenen her tür bilgi ve belgeyi zamanında ibraz etmekle yükümlüdür.

(5) Belgeli işletmelerin uygulayacakları fiyat tarifeleri Bakanlık tarafından onaylanır.

Sağlık, temizlik, güvenlik ve çevre korunmasına yönelik önlemler

MADDE 17- (1) Turizm tesislerinde, her türlü tesisatın tasarımında, kullanılan yapı malzemelerinin seçiminde, suyun temizliğinde ve dezenfekte edilmesinde, yiyecek ve içecek maddelerinin hazırlanmasında, depolanmasında ve saklanması insan ve çevre sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik hijyen ve sağlık kurallarına uyulur. Yiyecek ve içecekler, saklama ve servis anında bozulmalarını önleyecek biçimde, uygun ısıda muhafaza edilir. Tesislerde insan sağlığını tehdit eden hastalıkların oluşmasını önleyecek gerekli önlemler alınır. Bulaşıcı hastalıkların tespit edilmesi halinde gerekli tedbirler alınarak yetkili makamlara derhal bilgi verilir.

(2) Turizm tesislerinde, ilkyardım malzemeleri bulundurulur.

(3) Turizm tesislerinin hijyen, temizlik ve bakımları düzenli olarak sağlanır. Haşere ile periyodik mücadele yürütülür. Meydana gelebilecek arızaların en kısa zamanda giderilmesi için gerekli önlemler alınır.

(4) Sürdürülebilir turizm kapsamında turizm tesislerinde, çevrenin korunması ve çevreye olan olumsuz etkilerin ortadan kaldırılmasına yönelik gerekli önlemler alınır. Turizm tesisleri; doğal varlıklar, biyolojik çeşitlilik, sosyal, kültürel ve tarihi değerler ile yöresel değerlerin koruma ve kullanma dengeleri ile kaynakların sürdürülebilirliği gözetilerek işletilir. Atık oluşumunun önlenmesi, önlemenin mümkün olmaması durumunda atığın en aza indirilmesi sağlanır ve çevreye zarar vermesini önleyecek gerekli önlemler alınır. Atık sular ilgili mevzuatta belirtilen standartlara uygun olarak arıtılmadan hiçbir şekilde açığa, akarsulara, göllere veya denize akıtılamaz. Atıklar; akarsular, göller, denizler ve benzeri ortamlar ile çevrenin olumsuz yönde etkilenmesine neden olacak yerlere bırakılamaz. Atıkların, toplanmasına kadar geçecek süre içinde koku, pislik ve haşarat yapmayacak biçimde muhafazası veya sağlıklı yöntemlerle bertarafı için gerekli önlemler alınır; geri dönüşümünün sağlanması amacıyla kağıt-karton, cam, metal, plastik, organik, pil, elektronik atıklar, tıbbi atık, bitkisel veya mekanik yağlar ile diğer geri kazanılabilir atık türlerine göre ayrıştırılır. Müşteri konforu ve hijyen kuralları gözetilerek, kaynakların verimli kullanılmasının sağlanması amacıyla su, enerji ve kimyasal madde tüketiminin asgari düzeyde tutulmasına yönelik önlemler alınır ve sistemler kullanılır. Bu konularda personele gerekli eğitim verilir.

(5) Turizm tesislerinin çevresinde, tesis girişlerinde ve genel kullanım alanlarında müşterilerin ve personelin güvenliğinin sağlanmasına yönelik elektronik ve fiziki güvenlik önlemleri alınır. Her türlü tesisat, elektrik ve mekanik donanımlarının standartlara uygun ve nitelikli olması ve ayrıca bakımının düzenli yapılması zorunludur. Teras, balkon, merdiven, açık koridorlar gibi dolaşım alanlarında; uygun malzeme ve ölçülerde korkuluk düzenlenir, pencerelerde düşmeyi önleyecek önlemler alınır. Cam ve kaygan yüzeyler ile kot farkı olan yerlerde uyarı işaretleri bulundurulur. Acil durumlar için eylem planı oluşturulur ve uygulamasından sorumlu personel tanımlanır, personele gereken eğitim verilir ve müşterilerin acil eylem planı konusunda bilgilendirilmesi sağlanır.

İKİNCİ KISIM

Tesis Türleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Konaklama Tesisleri

Konaklama tesislerinin asgari nitelikleri

MADDE 18- (1) Konaklama tesislerinde aşağıdaki asgari nitelikler aranır:

a) Yatak odalarının düzenlenmesine ilişkin esaslar:

1) Yatak odaları; doğal ışık alacak şekilde ve banyolu olarak düzenlenir. Uygun tefriş elemanlarıyla rahat kullanım imkânı verebilecek şekilde dekore edilir. Odalarda teknik normlara uygun yatak, kişi başı bir yastık, yastık kılıfı, çarşaf, iklim koşullarına göre pike veya yorgan, yatak başucu sehpa veya benzeri düzenleme, genel aydınlatma, priz, tuvalet masası veya benzeri düzenleme, gece lambası, çöp kutusu, elbise dolabı veya benzeri düzenleme, telefon, tül perde ve kalın perde veya benzeri düzenleme, nitelikli zemin kaplaması, iklim koşullarına göre klima bulunur. Yatak odalarında mutfak ve mutfak nişi düzenlenemez. Oda ve banyolarda bulunan donanım ve cihazların kullanımına, tesiste yer alan ünitelere ve verilen hizmetlere ilişkin bilgilendirme sağlanır. Oda kapılarında elektronik kilidin bulunmaması halinde ilave kilit sistemi yapılır. Banyolarda, suyun yayılımını engelleyici önlemler alınır; vitrifiye, armatür, batarya, duş donanımı, ayna, priz, çöp kutusu, sabun, şampuan ile el, banyo ve ayak havlusu bulundurulur.

2) Banyo hariç; on metrekareye kadar olan odalar tek, daha büyük olanlar ise iki kişilik olarak düzenlenebilir ve sadece müşterilerin talebi halinde ilave yatak konulabilir. Suit odalar, bir adedi oturma bölümü olmak üzere, sabit malzeme ile fonksiyonel ayrımı yapılmış şekilde, en az iki bölümden oluşur. Suit odaların yatak kapasitelerinin hesabında, banyo alanı dâhil altmış metrekareye kadar olanlar iki yataklı, banyo alanı dâhil altmış metrekare üzerinde ve birden fazla yatak odası bulunanlar dört yataklı olarak değerlendirilir. Suit odaların oturma bölümlerinde içecek ve basit yiyecek ihtiyacını karşılayabilecek kapsamlı olmayan mutfak nişi düzenlenebilir. Suit odalar, oturma bölümlerinin yatak odası şeklinde düzenlenmesi halinde aile odası olarak adlandırılır. Suit odalar; oturma bölümlerine, yemek masası ve sandalyesi, ocak, davlumbaz, buzdolabı, yeterli pişirme ve servis malzemesi ile bunların depolanacağı dolaplar bulunan mutfak ilave edilmesi veya ayrı mutfak düzenlenmesi halinde apart oda olarak adlandırılır. Apart oda ve aile odası kapasite hesabında yatak odaları dikkate alınır. Suit ve apart odalarda oturma bölümü doğal aydınlatma olmaksızın düzenlenebilir.

3) Apart oteller hariç, konaklama tesislerinde yatak odalarının tümü suit oda ya da aile odası şeklinde düzenlenebilir.

4) Apart odaların toplam yatak sayısı, içinde yer aldıkları ve beraber işletildikleri konaklama tesislerinin apart odalar dahil toplam yatak sayısının yüzde yirmibeşini, dört ve beş yıldızlı otellerde yüzde kırkını aşamaz.

5) Taban döşemesi mevcut arazi seviyesinin aşağısında kalan ve yeterli doğal ışık almayan katlarda müşteri yatak odası yapılamaz. Tesislerde aydınlığa bakan oda yapılabilir, ancak aydınlığın dar kenarı iki metreden, alanı ise altı metrekareden az olamaz ve yatak odalarının pencereleri mutfak, tuvalet gibi mahallerle aynı aydınlığa açılmaz.

6) Turizm belgeli konaklama tesisleri tek bir bağımsız bölüm olarak değerlendirilir ve bu tesislerin konaklama birimleri üzerinde devre tatil hakkı tesis edilebilir. Ancak bu tesislerin konaklama birimleri üzerinde devre mülk, kat irtifakı ve kat mülkiyeti gibi şerhe konu haklar tesis edilemez, bu tür tesislere turizm belgesi verilemez, bu sisteme kısmen veya tamamen geçen tesislerin belgeleri iptal edilir.

b) Toplam kapasitesi seksen oda ve üzerinde olan tesisler ile dört ve beş yıldızlı otellerde en az bir oda olmak üzere toplam oda kapasitesinin yüzde biri oranında odada, ayrıca tesis girişi, asansörler, genel tuvaletler ile en az bir adet yeme içme ünitesinde, günübirlik tesisler, mola noktaları ile eğlence merkezlerinde ise kendi türlerinin asgari niteliklerinde belirtilen şekilde erişilebilirlik düzenlemeleri yapılır. Bu düzenlemeler özel işaretlerle belirtilir.

c) Müşterinin ineceği veya çıkacağı kat sayısının; pansiyonlar, moteller, apart oteller, bir, iki ve üç yıldızlı oteller ve özel konaklama tesisleri için üç kattan, dört yıldızlı oteller için iki kattan, beş yıldızlı oteller ile butik oteller için ise bir kattan fazla olması durumunda müşteri asansörü düzenlenir. Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı niteliğindeki yapılarda yer alan tesisler ile yatak odası içerisinde birden fazla kat düzenlemesi bulunması durumu bu hükmün dışındadır. Asansörlerde alarm tertibatı ile havalandırma düzeneği bulunur.

Oteller

MADDE 19- (1) Oteller; asli fonksiyonları müşterilerin konaklama ihtiyaçlarını sağlamak olan, bu hizmetin yanında, yeme-içme, toplantı, kutlama etkinlikleri, spor ve eğlenceye yönelik üniteleri de bünyelerinde bulundurabilen tesislerdir. Oteller; bir, iki, üç, dört ve beş yıldızlı olarak sınıflandırılır.

(2) Bir yıldızlı oteller, bu Yönetmelikte turizm tesisleri ve konaklama tesisleri için belirlenmiş asgari niteliklere ilave olarak aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan ve belgelendirme denetimi veya sınıflandırma çalışmasında bu sınıf için belirlenmiş puan barajını aşan otellerdir. Bu otellerde;

- a) En az on oda,
- b) Resepsiyon ile bekleme bölümünden oluşan lobi,
- c) Oturma alanı ve bu alanda sıcak ve soğuk içecek hizmeti, bulunur.

(3) İki yıldızlı oteller, bir yıldızlı otel niteliklerine ilave olarak aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan ve belgelendirme denetimi veya sınıflandırma çalışmasında bu sınıf için belirlenmiş puan barajını aşan otellerdir. Bu otellerde;

- a) Girişte rüzgarlık, hava perdesi, döner kapı veya benzeri düzenleme,
- b) Yönetim odası,
- c) Odalarda televizyon,
- ç) Odalarda saç kurutma makinesi,
- d) Yatak katlarında kat hizmetleri ofisi veya dolap,
- e) Genel mahallerde internet hizmeti, bulunur.

(4) Üç yıldızlı oteller, iki yıldızlı otel niteliklerine ilave olarak aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan ve belgelendirme denetimi veya sınıflandırma çalışmasında bu sınıf için belirlenmiş puan barajını aşan otellerdir. Bu otellerde;

- a) Kahvaltı salonu (yeterli büyüklükte oturma alanı ve servis mutfağı veya lokanta bulunması durumunda bu mahaller kahvaltı verme amaçlı da kullanılabilir, yazlık tesislerde bu amaçla kullanılan salonun bir kısmı açık olabilir),
- b) İklim koşullarına göre genel mahallerde klima,
- c) Odalarda en az bir sandalye veya koltuk ve valizlik,
- ç) Odalarda kıymetli eşya kasası,
- d) Odalarda internet hizmeti,
- e) Çamaşır yıkama ve ütüleme hizmeti ile bu hizmete ilişkin çamaşır torbası ve fiyat listesi, bulunur.

(5) Dört yıldızlı oteller, üç yıldızlı otellere ilave olarak aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan, 14 üncü maddede belirtilen ünitelerden tesisin bulunduğu yöre, müşteri profili, işletmecilik özelliklerine göre tercihe bağlı olarak bünyesinde bulunduran, belgelendirme denetimi veya sınıflandırma çalışmasında bu sınıf için belirlenmiş puan barajını aşan otellerdir. Bu otellerde;

- a) İlave bir yönetim odası,
- b) Tesis yatak kapasitesinin aynı anda en az yüzde otuzuna hizmet veren lokanta veya lokantalar,
- c) Yatak katlarında kat hizmetleri ofisi (ayrık, yaygın ve az katlı yerleşimler şeklinde düzenlenmiş tesislerde hizmetin aksamaması kaydıyla kat ofisinin her katta bulunması zorunlu değildir),
- ç) Bagaj odası ve bu mahalde emanet hizmeti ile bagaj taşıma hizmeti,
- d) Odalarda ve genel mahallerde klima,
- e) Odalarda ve banyolarda; bornoz, diş temizlik kiti, traş kiti, tırnak törpüsü, cımbız, tırnak makası, tek kullanımlık terlik, dikeş kiti, ayakkabı sileceği, ayakkabı cilası, duş bonesi, duş köpüğü, duş jeli, vücut losyonu, saç kremi, makyaj temizleme pamuğu, kulak temizliği pamuğu, hijyen poşeti, kutu kâğıt mendil, bloknot-kalem, uyku gözlüğü, şemsiye gibi toplam en az on çeşit buklet malzemesi,
- f) Kuru temizleme hizmeti ve bu hizmete ilişkin fiyat listesi,
- g) Toplam personelin en az yüzde onbeşi oranında konusunda eğitim almış veya sertifikalı personel,
- ğ) Konusunda eğitimli veya en az beş yıl deneyim sahibi idari personel, bulunur.

(6) Beş yıldızlı oteller, dört yıldızlı otellere ilave olarak aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan, 14 üncü maddede belirtilen ünitelerden tesisin bulunduğu yöre, müşteri profili, işletmecilik özelliklerine göre tercihe bağlı olarak bünyesinde bulunduran, belgelendirme denetimi veya sınıflandırma çalışmasında bu sınıf için belirlenmiş puan barajını aşan otellerdir. Bu otellerde,

- a) En az altmış oda,
- b) Kat sayısı itibarıyla müşteri asansörü zorunlu olanlarda servis alanları ile bağlantılı servis asansörü (Müşteri asansörü zorunlu olmayan tesislerde servis merdiveni yeterli görülür, konaklama üniteleri ayrık, yaygın ve az katlı yerleşimler şeklinde düzenlenen tesislerde servis merdiveni veya asansörü ile ilgili esaslar tebliğ ile belirlenir),
- c) Odalarda mini bar ile içecek türlerine uygun servis malzemesi,
- ç) Odalarda sehpa ile sofa veya kanepeler ya da kişi başına bir koltuktan oluşan oturma grubu,
- d) Odalarda uluslararası kanal erişimi olan panel televizyon,
- e) Odalarda ve banyolarda ilave en az beş çeşit buklet malzemesi,
- f) Odalarda müşterinin sıcak içecek hazırlamasına imkân sağlayan donanım ve servis malzemesi,
- g) Odalarda boy aynası,
- ğ) Yatak başucunda priz,
- h) Yatak başucunda banyo hariç oda aydınlatmasının kontrolü imkânı,
- ı) Banyolarda resepsiyonla bağlantılı telefon veya odalarda telsiz telefon,

- i) Oda servisi hizmeti ve bu hizmete ilişkin bilgilendirme ile menü,
- j) Yatak kat koridorlarında resepsiyonla bağlantılı telefon,
- k) Toplam personelin en az yüzde otuzu oranında konusunda eğitim almış veya sertifikalı personel,
- l) Resepsiyondan ayrı bir mahalde konusunda eğitilmiş ve deneyimli personel tarafından verilen müşteri ilişkileri ve danışmanlık hizmetleri,
- m) Oda sayısının yüzde onu oranında otopark hizmetinin görevli personel aracılığıyla sağlanmasına yönelik hizmet,
- n) Müşteri girişinden ayrı personel ve malzeme girişi, bulunur.

Tatil köyleri

MADDE 20- (1) Tatil köyleri; doğal güzellikler içerisinde, doğal ve yöresel değerlerin korunmasına da özen gösterilerek nitelikli çevre düzenlemesi ile gerçekleştirilen, konaklama ve yeme-içme hizmetinin yanında çeşitli spor veya eğlence hizmetlerinin de sağlandığı yaygın yerleşim düzeninde, tüm cephelerinde en fazla üç katlı olarak görülen yapılardan oluşan tesislerdir. Bu Yönetmelikte turizm tesisleri ve konaklama tesisleri için belirlenmiş olan asgari niteliklere ek olarak aşağıda belirtilen nitelikleri sağlayan, 14 üncü maddede belirtilen ünitelerden, tesisin bulunduğu yöre, müşteri profili, işletmecilik özelliklerine göre tercihe bağlı olarak bünyesinde bulunduran, belgelendirme denetimi veya sınıflandırma çalışmasında sınıfı için belirlenmiş puan barajını aşan tatil köyleri, dört ve beş yıldızlı olarak sınıflandırılır.

- (2) Tatil köylerinde;
  - a) En az seksen oda,
  - b) Tatil köyü sınırlarının emniyet altına alınması sağlanarak girişte kontrol ünitesi,
  - c) Oda sayısının yüzde onu oranında otopark,
  - ç) Müşterilere tesisin bütününi tanıtıcı ve tüm birimlere ulaşımını kolaylaştırıcı görsel doküman gibi hizmet sunumu,
  - d) Diğer ünitelerin gürültü gibi rahatsız edici etkilerinden korunacak biçimde düzenlenmiş müşteri yatak odaları,
  - e) Müşterilerin oda ve diğer ünitelere rahatça ulaşımını sağlayacak ve karanlıkta da görülebilecek nitelikte yönlendirme işaretleri,
  - f) Resepsiyon ve bekleme bölümünden oluşan lobi (yazlık tesislerde bu amaçla kullanılan mahallin bir kısmı açık olabilir),
  - g) Yönetim odaları,
  - ğ) Tesis yatak kapasitesinin aynı anda en az yüzde otuzuna hizmet veren lokanta veya lokantalar,
  - h) Oturma alanı,
  - ı) Kat hizmetinin verilmesini sağlayacak sayıda kat ofisleri,
  - i) Konaklama bloklarında resepsiyonla bağlantılı en az bir telefon,
  - j) Bagaj odası ve bu mahalde emanet hizmeti ile bagaj taşıma hizmeti,
  - k) Odalarda ve genel mahallerde klima,
  - l) Odalarda ve genel mahallerde internet hizmeti,
  - m) Odalarda sehpa ile en az bir sandalye veya koltuk,
  - n) Odalarda valizlik,
  - o) Odalarda televizyon,
  - ö) Odalarda saç kurutma makinesi,
  - p) Odalarda mini bar ile içecek türlerine uygun servis malzemesi,
  - r) Odalarda boy aynası,
  - s) Odalarda ve banyolarda, bornoz, diş temizlik kiti, traş kiti, tırnak törpüsü, cımbız, tırnak makası, tek kullanımlık terlik, dikiş kiti, ayakkabı sileceği, ayakkabı cilası, duş bonesi, duş köpüğü, duş jeli, vücut losyonu, saç kremi, makyaj temizleme pamuğu, kulak temizliği pamuğu, hijyen poşeti, kutu kâğıt mendil, bloknot-kalem, uyku gözlüğü, şemsiye gibi toplam en az on çeşit buklet malzemesi,
  - ş) Çamaşır yıkama ve ütüleme hizmeti ile bu hizmete ilişkin çamaşır torbası ve fiyat tarifesi veya müşteri kullanımına yönelik çamaşır makineleri,
  - t) Toplam personelin en az yüzde onbeşi oranında konusunda eğitim almış veya sertifikalı personel,
  - u) Konusunda eğitimli veya en az beş yıl deneyim sahibi idari personel, bulunur.

Butik oteller

MADDE 21- (1) Butik oteller; bu Yönetmelikte turizm tesisleri ve konaklama tesisleri için belirlenmiş olan asgari nitelikleri sağlayan, deneyimli, konusunda eğitilmiş veya sertifikalı personel ile kişiye özel yüksek standartta hizmet verilen, en az on, en fazla altmış odalı otellerdir.

(2) Butik otellerde;

- a) Üstün kaliteli, özel tasarım seri üretim, sanatçı tarafından tesise özel tasarlanarak üretilmiş veya antika ürünlerden oluşan tefriş, dekorasyon, donanım ve servis malzemeleri,
  - b) Alakart hizmet verilen lokanta,
  - c) Resepsiyon, lobi, yatak kapasitesinin yüzde yirmibeşi oranında oturma alanı,
  - ç) Yönetim odası,
  - d) Genel mahallerde klima,
  - e) Genel mahallerde ve odalarda kablosuz internet,
  - f) Beş yıldızlı otel odaları için belirlenen nitelikleri taşıyan müşteri yatak odaları,
  - g) Yatak katlarında kat hizmetleri ofisi veya dolap,
  - ğ) Oda banyolarında aydınlatmalı büyüteçli ayna,
  - h) Yatak odasını gece kullanımına hazırlama hizmeti,
  - ı) Oda servisi hizmeti ve bu hizmete ilişkin bilgilendirme ile menü,
  - i) Kat sayısı itibarıyla müşteri asansörü zorunlu olanlarda servis alanları ile bağlantılı servis asansörü (Müşteri asansörü zorunlu olmayan tesislerde servis merdiveni yeterli görülür, konaklama üniteleri ayrık, yaygın ve az katlı yerleşimler şeklinde düzenlenmiş tesislerde servis merdiveni veya asansörü ile ilgili esaslar tebliğ ile belirlenir.),
  - j) Bagaj odası ve bu mahalde emanet hizmeti ile bagaj taşıma hizmeti,
  - k) Çamaşır yıkama, ütüleme, kuru temizleme ve terzi hizmeti ile bu hizmetlere ilişkin çamaşır torbası ve fiyat tarifi,
  - l) Görevli personel aracılığıyla sağlanan otopark hizmeti,
  - m) Tesis müşteri yatak kapasitesinin en az yüzde ellisine denk gelen sayıda deneyimli, konusunda eğitilmiş veya sertifikalı personel ile konusunda eğitilmiş veya en az beş yıl deneyimli idari personel,
  - n) En az elli kişi kapasiteli olmak üzere 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (g), (h), (ı) ve (i) bentlerinde belirtilen ünitelerden biri,
  - o) 14 üncü maddenin beşinci fıkrasında belirtilen ünitelerden en az biri (aynı fıkranın (k) bendinde belirtilen ünite hariç),
- bulunur.

Özel konaklama tesisleri

MADDE 22- (1) Özel konaklama tesisleri, ülke turizmine katkı sağlayan ve Bakanlık tarafından desteklenmeleri uygun görülen, yer aldığı yapı veya bulunduğu bölge itibarıyla aşağıda belirtilen özelliklerden en az birini taşıyan nitelikli tesislerdir:

- a) Mimari özgünlük.
- b) Tarihi değer.
- c) Doğaya ait özellik.
- ç) Yerel, ulusal veya başka uluslara ait kültürleri yansıtan yapı, tefriş veya dekorasyon.

(2) Özel konaklama tesislerinde, toplam yatak kapasitesinin en az yüzde yirmisi oranında deneyimli veya konusunda eğitilmiş veya sertifikalı personel ile nitelikli hizmet sunulması gerekir.

(3) Özel konaklama tesisleri, bu Yönetmelikte turizm tesisleri ve konaklama tesisleri için belirlenmiş olan asgari nitelikleri sağlar. Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığında yer alan işletmelerde ise bu niteliklere ilişkin olarak yapının özelliğine göre değerlendirme yapılır.

Moteller

MADDE 23- (1) Moteller, bu Yönetmelikte yer alan turizm tesisleri ve konaklama tesislerinin asgari niteliklerini sağlayan, yerleşim merkezleri dışında, karayolu güzergâhı veya yakın çevrelerinde inşa edilen, motorlu araçlarıyla yolculuk yapanların konaklama, yeme-içme ve araçlarının park ihtiyaçlarını karşılayan en az on odalı tesislerdir.

(2) Motellerde;

- a) Tesisin kolayca bulunmasını ve görülmesini sağlayan yol ve yön işaretleri, otopark ile diğer hizmet tesislerini gösteren işaretler,
- b) Yeterli aydınlatma ile iyi bir çevre düzenlemesi,
- c) Resepsiyon ve kapasiteye yeterli bekleme bölümünden oluşan lobi,
- ç) Kahvaltı salonu (yeterli büyüklükte oturma alanı ve servis mutfağı veya lokanta bulunması durumunda bu mahaller kahvaltı verme amaçlı da kullanılabilir, yazlık tesislerde bu amaçla kullanılan salonun bir kısmı açık olabilir),

- d) Yönetim odası,
- e) Genel mahallerde sıcak ve soğuk içecek ve basit yiyecek hizmeti,
- f) Genel mahallerde kablosuz internet hizmeti,
- g) Satış ünitesi,
- ğ) Oda sayısının yüzde sekseni oranında otopark, bulunur.

(3) Motellerde trafik gürültüsüne karşı gerekli önlemler alınır.

Pansiyonlar

MADDE 24- (1) Pansiyonlar; bu Yönetmelikte yer alan turizm tesisleri ve konaklama tesislerinin asgari niteliklerini sağlayan, yönetimi basit, yemek ihtiyacının idare tarafından sağlanabildiği veya müşterilerin kendi yemeklerini bizzat hazırlayabilme imkânı bulunan, en az beş, en fazla yirmibeş odalı tesislerdir.

(2) Pansiyonlarda;

- a) Giriş holü,
- b) Oturma, yemek ve kahvaltı ihtiyacını karşılayabilecek kapalı mahal (yazlık tesislerde bir kısmı açık olabilir),
- c) Yemek ihtiyacının işletme tarafından verilmemesi durumunda, pansiyon mutfaklarında ihtiyacı karşılayacak sayıda; buzdolabı, pişirme ve ızgara donanımı, bulaşık yıkama, hazırlık ve malzeme istif yerleri, servis malzemeleri ve dolapları, bulunur.

Apart oteller

MADDE 25- (1) Apart oteller; bu Yönetmelikte yer alan turizm tesisleri ve konaklama tesislerinin asgari niteliklerini sağlayan, müşterinin kendi yeme ve içme ihtiyacını karşılayabilmesi için gerekli teçhizatla donatılan, otel olarak işletilen ve tüm odaları 18 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen apart oda şeklinde düzenlenen en az on odalı tesislerdir.

(2) Apart otellerde;

- a) Resepsiyon ve bekleme bölümünden oluşan lobi (yazlık tesislerde bu amaçla kullanılan mahallin bir kısmı açık olabilir),
- b) Yönetim odası,
- c) Apart odalarda;
  - 1) Tefriş elemanlarında standart beraberliği,
  - 2) Çamaşır yıkama ve ütüleme hizmeti verilmemesi halinde otomatik çamaşır makinesi.
  - ç) Yerleşim merkezleri dışındaki apart otellerde, satış ünitesi, bulunur.

İKİNCİ BÖLÜM

Gastronomi Tesisleri

Gastronomi tesisleri

MADDE 26- (1) Gastronomi tesisleri; yemek kültürünün bir turizm ürünü haline getirilerek müşteriye sunulduğu, yöresel, geleneksel, ulusal veya uluslararası özellik taşıyan mutfak ile yiyecek içecek servisinin yapıldığı, ülke turizmine katkı sağladığı değerlendirilen ve bu yönleriyle Bakanlık tarafından desteklenmeleri uygun görülen yeme-içme tesisleridir.

(2) Gastronomi tesisleri aşağıda belirtilen nitelikleri taşır:

- a) Aşağıda belirtilen niteliklerden en az bir tanesinin sağlanması gerekir.
  - 1) İşletmenin, seri üretim ve hazır yemek haricinde, yeme-içme alanında yerel, bölgesel, ulusal ya da uluslararası yazılı ve görsel basında marka bilinirliği veya ün sahibi olması.
  - 2) İşletmenin (1) numaralı alt bentteki nitelikleri sağlayan bir işletmenin kullanım hakkını içeren franchise, işletmecilik anlaşması veya benzeri sözleşmeye dayanan bir hakka sahip olması.
  - 3) Başvuru sahibi gerçek kişinin veya başvuru sahibi tüzel kişi ise hâkim ortağının veya ortaklarının hisselerinin yüzde ellibirinden fazlasına sahip olduğu diğer şirketin; belge talebinde bulunulan işletme haricinde (1) veya (2) numaralı alt bentte sayılan niteliklere sahip ayrı bir işletmesinin olması.
  - 4) Başvuru sahibi gerçek kişinin veya tüzel kişinin hâkim ortağının veya hisselerin çoğunluğuna sahip ortaklarının gastronomi dalında; ulusal veya uluslararası örgün eğitim kurumlarından diplomasının veya uluslararası kabul gören sertifikasının bulunması.

- 5) (Ek:RG-4/4/2020-31089-C.K-2360/2 md.) Tesisin, yoğun turizm faaliyetlerinin bulunduğu bir bölgede yer alması.
- b) (a) bendine ilave olarak bu tesislerde;
- 1) Mutfak alanı en az yirmibeş metrekare olmak kaydıyla, 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen niteliklere sahip alakart hizmeti verilen lokantanın bulunması,
- 2) Açık alandan girişi olan işletmelerde, girişte rüzgârlık, hava perdesi, döner kapı veya benzeri düzenlemenin bulunması,
- 3) Kadın ve erkek müşteriler için ayrı tuvalet ve lavabo düzenlemesinin bulunması,
- 4) Yemek salonunda klima sisteminin bulunması,
- 5) Tefriş, dekorasyon, donanım ve servis malzemelerinin; üstün kaliteli veya özel seri üretim olması ya da sanatçı veya yerel üretici tarafından tesise özel tasarlanarak üretilmiş olması veya özel tasarım ürünler olması; başka uluslara ait mutfaklara yönelik olarak faaliyet gösterilmesi durumunda o ülkenin kültürünü yansıtacak şekilde kaliteli ve nitelikli olması veya bu kültüre ait unsurların bulundurulması,
- 6) Mutfak şefinin gastronomi alanında; ulusal veya uluslararası örgün eğitim kurumlarından diplomasının veya uluslararası kabul gören sertifikasının veya ödülünün bulunması ya da yerel, ulusal veya uluslararası tanınırlığının olması; başka bir ulusa ait mutfaka yönelik olarak faaliyet gösterilmesi durumunda, bu alanda eğitilmiş mutfak şefinin istihdam edilmesi,
- 7) Çalışan personelin en az yüzde yirmisinin konusunda eğitim almış olması,
- 8) Menüdeki ürünlerin içeriklerinin ve bu içeriklerin alerjen özelliklerinin, vejetaryen veya vegan tüketimine uygunluklarının, inanç hassasiyetine yönelik içerik taşıyıp taşımadığı hususlarının, biri Türkçe olmak üzere en az iki dilde belirtilmesi,
- 9) Ulusal, yöresel ve geleneksel mutfakla hizmet verilmesi durumunda; yiyecek malzemelerinin en az beş çeşidinin yöresel ürünlerden seçilmesi, geleneksel usul veya geleneksel usulün modern yöntemlerle yorumlanarak pişirilmesi ve sunumu, anlatımı ve menüde açıklanması,
- 10) Başka bir ulusa ait mutfaka yönelik olarak faaliyet gösterilmesi durumunda, yiyecek malzemelerinin sunumu yapılan mutfaka özgü ürünlerle geleneksel usul veya geleneksel usulün modern yöntemlerle yorumlanarak pişirilmesi ve sunumu, anlatımı ve menüde açıklanması,
- 11) Dünya mutfağına yönelik olarak faaliyet gösterilmesi durumunda; başlangıç, ara sıcak, ana yemek ve tatlı çeşitlerinden en az üçer adet olacak şekilde kaliteli malzemelerle ürünlerin hazırlanması ve uygun servis malzemeleriyle müşteriye sunulması, anlatımı ve menüde açıklanması,
- 12) Sunulan yiyecek ürünlerinin işletme tarafından hazırlanması, nitelikleri aranır.
- (3) İkinci fıkranın (b) bendinin (6) numaralı alt bendindeki niteliklerin korunduğuna ilişkin belgeler altı aylık dönemlerde Bakanlığa gönderilir.
- (4) Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığında yer alan işletmelerde, 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen mahallerin metrik ölçüleri ve mutfak ile yemek salonu arasında servis bağlantısı hususlarında, yapının niteliğine göre değerlendirme yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sağlık Tesisleri

Termal tesisler

MADDE 27- (1) Termal tesisler; doğal tedavi edici unsurların sağlık amaçlı kullanıldığı kaplıca, içmece ve talassoterapi gibi üniteleri içeren, konaklamalı veya konaklamasız olarak düzenlenen tesislerdir. Termal tesisler, konaklamalı termal tesisler veya konaklamasız termal tesisler adı altında belgelendirilir.

a) Konaklamalı termal tesisler; bu Yönetmelikte tanımlanan konaklama tesisleri ile birlikte işletilip belgelendirilen ve bünyesinde yer aldıkları konaklama tesislerinin tür ve sınıfı belirtilerek isimlendirilen termal tesislerdir.

b) Konaklamasız termal tesisler; bünyesinde satış ünitesi ve 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (f) ve (g) bentlerinde belirtilen yeme-içme ünitelerinden en az birini bulunduran, konaklama yapılmayan termal tesislerdir.

Sağlıklı yaşam tesisleri

MADDE 28- (1) Sağlıklı yaşam tesisleri; bünyesinde Sağlık Bakanlığı tarafından tanımlanan sağlık merkezi ile dört veya beş yıldızlı otel bulunan konaklama tesisleridir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Spor Tesisleri

Spor tesisleri

MADDE 29- (1) Spor tesisleri; bu Yönetmelikte turizm tesisleri için belirlenmiş olan asgari nitelikleri sağlayan, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde, olimpiik spor türlerinden en az bir tanesinin ana faaliyet olarak kurgulandığı, bunun yanında çeşitli spor dallarının uluslararası normlara uygun alanlarda gerçekleştirildiği, ayrıca bu aktivitelerin tamamlayıcı diğer bölümlerle desteklendiği tesislerdir.

(2) Bu tesislerde;

- a) Resepsiyon, giriş ve emanet bölümünden oluşan giriş tesisleri,
- b) Yönetim odaları,
- c) Satış üniteleri,
- ç) Tesisin çevreden tecridini sağlayan çit, duvar, yeşillik gibi malzeme,
- d) Uluslararası standartlarda ana saha,
- e) Isınma ve antrenman sahaları,
- f) Kadın ve erkek sporcular için ayrı düzenlenmiş soyunma yeri ve dolapları, duş ve tuvalet düzenlemeleri,
- g) Saha bakım üniteleri ve depolar,
- ğ) Personel için soyunma yeri ve dolapları, duş ve tuvalet düzenlemeleri,
- h) Dinlenme ve rekreasyon alanları,
- ı) Otopark,
- i) En az yüz kişilik kapalı kapasiteyi sağlayacak şekilde, 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (f), (ğ), (ı) ve (i) bentlerinde düzenlenen yeme-içme tesislerinden en az bir adedi, bulunur.

Golf tesisleri

MADDE 30- (1) Golf tesisleri; bu Yönetmelikte turizm tesisleri için belirlenmiş olan asgari nitelikleri sağlayan, golf sporunun uluslararası normlara uygun olarak gerçekleştirildiği tesislerdir.

(2) Golf tesislerinde;

- a) Çevre özelliğine göre doğal veya yapay çit, duvar, yeşillik gibi tecrit elemanlarıyla emniyet altına alınmış golf sahası,
- b) En az bir adet onsekiz delikli golf parkuru,
- c) Golf oyuncularının eğitimi ve ısınması için kullanılmak üzere ayrı bir ısınma ve pratik yapma alanı,
- ç) Aşağıda belirtilen üniteleri bulunan kulüp binası;
  - 1) Resepsiyon, emanet hizmetleri ve bekleme yerini kapsayan giriş bölümü,
  - 2) En az yüz kişilik lokanta,
  - 3) Golf malzemelerinin muhafazasına yönelik düzenleme ile kadın ve erkek golf oyuncuları için ayrı düzenlenen soyunma yeri ve kilitli dolapları, duş ve tuvalet düzenlemeleri,
  - 4) Satış ünitesi,
  - 5) Otopark,
  - 6) Yönetim odası,
  - 7) Personel için soyunma yeri ve dolapları, duş ve tuvalet düzenlemeleri,
  - 8) Arazi bakım üniteleri, depolar ve golf arabaları için otopark, bulunur.
- (3) Golf tesislerinde; golf alanlarını daraltmamak koşuluyla bu Yönetmelikte tanımlanan konaklama tesisleri ile yeme-içme, eğlence ve spor ünitelerine yer verilebilir.

Kış sporları mekanik tesisleri

MADDE 31- (1) Kış sporları mekanik tesisleri; kayakçıların kayak yapması amacıyla farklı noktalar arasında taşınmasına yönelik, teleferik, telesiyej, teleski, tele kabin gibi mekanik düzenlemelerden oluşan tesislerdir.

(2) Bu tesislerde kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla; güneşlenme ve seyir noktaları, idare ünitesi, genel tuvaletler, korunak ve servis üniteleri ile teleski türü hariç olmak üzere alt, üst veya ara istasyonlarda büfe hizmeti düzenlenir. Kullanıcıların mekanik düzenlemelerden kaynaklanabilecek tehlikelere karşı güvenliklerini sağlayacak önlemler işletmece alınır.

(3) Kış sporları mekanik tesislerinin yer aldığı kayak pistlerinde alınacak güvenlik önlemleri ilgili Valilik tarafından belirlenir ve denetlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kongre ve Rekreasyon Tesisleri

Kongre ve sergi merkezleri

MADDE 32- (1) Kongre ve sergi merkezleri; bu Yönetmelikte turizm tesisleri için belirlenmiş olan asgari nitelikleri sağlayan kongre, toplantı, sergi ve performans faaliyetlerinin gerçekleştirildiği tesislerdir.

- (2) Kongre ve sergi merkezlerinde;
- a) En az bin kişiye hizmet verebilecek büyüklükte bölünebilir bir kongre salonu,
  - b) Dört adet en az elli kişilik toplantı salonu,
  - c) Salonlarla fuayeler ve servis alanları arasında bağlantı,
  - ç) Salonlarda amacına uygun araç-gereç ve donanım,
  - d) Simültane tercüme odaları ve hizmeti,
  - e) Teknik imkânlarla donatılmış basın merkezi,
  - f) Kapalı sergi ve açık/kapalı fuar alanları,
  - g) Yeme-içme hizmeti ve mutfak,
  - ğ) Yönetim odaları,
  - h) Personel lavabo ve tuvaletleri,
  - ı) Tüm mahallerde havalandırma ve klima sistemi,
  - i) Malzeme depoları,
  - j) Kapasitesinin yüzde beşi oranında otopark,
  - k) Ana girişten ayrı malzeme girişi,
- bulunur.

Eğlence merkezleri

MADDE 33- (1) Eğlence merkezleri; bu Yönetmelikte turizm tesisleri için belirlenmiş olan asgari nitelikleri sağlayan, eğlence ve rekreasyon ihtiyacını karşılamak amacıyla oluşturulan ve müşterinin aktif katılımının sağlandığı tesislerdir.

- (2) Eğlence merkezlerinde;
- a) En az yüzelli kişilik olmak üzere, 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen niteliklere sahip lokanta,
  - b) En az beşyüz kişi kapasiteyi sağlayan, 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (c) veya (ç) bentlerinde belirtilen salon veya salonlar,
  - c) En az yüz kişilik olmak üzere, 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (h) bendinde belirtilen salon,
  - ç) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen mahallerin toplam kapasitelerinin yüzde yirmisi oranında otopark,
  - d) Satış üniteleri,
  - e) Yüzme veya eğlence havuzu,
  - f) En az ikiyüzelli metrekaare bağımsız alanı olan sergi salonu,
  - g) 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (o), (ö), (r), (s), (ş) ve (t) bentlerindeki ünitelerden en az iki çeşidi,
  - ğ) Aşağıda sayılan ünitelerden en az üç adedi;
- 1) Elektronik, bilgisayar, ses, ışık gibi teknolojilerin kullanılarak simülasyon, animasyon gibi sanal ortamların yaratılmasına veya gösterilerin yapılmasına imkân sağlayan teknik donanımı haiz en az üç ünite,
  - 2) Kay-kay, bisiklet ve benzeri aktiviteler için gösteri alanı,
  - 3) El sanatları atölyeleri ve bunların satışına ilişkin üniteler,
  - 4) Lunapark,
  - 5) Doğa müzesi,
  - 6) Su altı canlılarının bilgilendirme ve gösteri amaçlı sergilendiği dev akvaryum,
  - 7) Müşteriler için katılım ve canlı izleme imkânının sağlandığı film stüdyoları,
  - 8) En az beşyüz kişilik açık hava tiyatrosu,
  - h) Tesis bünyesindeki ünitelerden en az üç adedinde ve müşteri tuvaletlerinde bedensel engelliler için gerekli düzenlemeler,
- bulunur.
- (3) Eğlence merkezlerinin bünyesinde konaklama tesisi yer alması halinde, ikinci fıkraya ek olarak aşağıda belirtilen nitelikler aranır:
- a) Tesisin yer aldığı taşınmazın en az beşyüz bin metrekaare alana sahip olması.
  - b) Tesisin yer aldığı taşınmazın sahil şeridinde sınırının olmaması.
  - c) Konaklama tesisinin en az beşyüz yataklı beş yıldızlı otel olarak düzenlenmesi.
  - (4) Eğlence merkezlerinin bünyesinde üçüncü fıkraya uygun olarak konaklama tesisi yer alması halinde, genel kullanıma da açık ve kapsamlı alışveriş faaliyetine yönelik satış üniteleri düzenlenebilir. Bu durumda satış ünitelerinin bağımsız bölüm toplam brüt alanı, taşınmazın toplam alanının yüzde yirmisini geçemez, bu konuda ilgili kurum veya kuruluş yazısı esas alınır.

Günübirlik tesisler

MADDE 34- (1) Günübirlik tesisler; tahsisli kamu taşınmazı üzerinde yer alan, yeme-içme, dinlenme, eğlence ve spor imkânlarından birkaçını sağlayan ve konaklama yapılmayan tesislerdir.

(2) Günübirlik tesislerde;

- a) Giriş tesisleri, idare odası ve en fazla iki adet satış ünitesi,
- b) Tesisin kıyıda yer almaması durumunda çit, duvar, yeşillik gibi malzeme ile çevreden tecridi ile açık alanların kullanıma uygun düzenlenmesi,
- c) Otopark hizmeti,
- ç) Kadın ve erkek müşteriler için ayrı tuvaletler ve müşteri tuvaletleri ile tesis bünyesindeki ünitelerde bedensel engelliler için gerekli düzenlemeler,
- d) Personel için soyunma yerleri, dolapları, duş ve tuvalet,
- e) 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (f), (g), (ı) ve (i) bentlerinde düzenlenen yeme-içme tesislerinden en az bir adedi,
- f) 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (m), (n), (o), (ö), (r), (s), (ş), (t), (u), (ü), (v), (y) ve (ç) bentlerinde belirtilen spor, eğlence ve oyun imkânını sağlayan ünitelerden en az bir adedi,

bulunur.

(3) Günübirlik tesislerin, aynı belge altında bu Yönetmelikte yer alan türlerden bir veya birkaçıyla birlikte yer alması halinde; ikinci fıkranın (a), (b), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen düzenlemeler, ortak kullanıma uygun ve günübirlik tesisin işleyişine de hizmet verecek şekilde bulunuyorsa ayrıca aranmaz.

(4) 21/7/2006 tarihli ve 26235 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmeliğin ek 2 nci maddesi kapsamında kalan günübirlik tesislerde;

- a) İkinci fıkranın (c) ve (d) bentlerinde belirtilen mahaller aranmaz,
- b) İkinci fıkranın (a) bendinde yer alan mahaller açık mahal olarak düzenlenebilir,
- c) İkinci fıkranın (e) bendinde sayılan mahaller yerine 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (bb) bendinde belirtilen yeme-içme ünitelerinden biri düzenlenebilir,
- ç) Müşteriler için soyunma kabini, emanet dolapları ile duş bulunur.

ALTINCI BÖLÜM

Kırsal Turizm Tesisleri

Kırsal turizm tesisleri

MADDE 35- (1) Kırsal bölgelerde, dağ veya yaylalarda kurulan, yönetimi basit, konaklama olanağı yanında, bulunduğu bölgedeki kırsal hayatı deneyimleme imkânı sağlayan, en az beş odalı, çiftlik evi, köy evi, yayla evi veya dağ evi tesisleridir. Bu tesislerde merkezi ısıtma sistemi veya klima aranmaz.

(2) Kırsal turizm tesislerinde;

- a) Müşterilere ağırlıklı olarak yöreye özgü ve ev yapımı yiyecek ve içecek türlerinin sunulması,
- b) Kırsal hayata uygun, özgün ve nitelikli tefriş ve dekorasyon,
- c) Balkon, veranda ve teras gibi düzenlemeler,
- ç) Kitap okuma ve dinlenme imkânı sağlayan mahal düzenlemesi,
- d) Tesis çevresindeki doğal ve kültürel değerler ile çevrenin korumasına yönelik genel bilgilendirme,
- e) Her beş oda için bir adet olmak üzere ortak kullanıma uygun müşteri duş, tuvalet ve lavabo mahalli,
- f) Kış, doğa veya çim sporlarına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmesi halinde gerekli malzeme ve teçhizatın kiralanabilmesi imkânı ve bunların muhafazası için depo ile bu sporların öğretilmesine yönelik en az bir adet sertifikalı eğitici personel,

bulunur.

Kampingler ve konaklama amaçlı mesire yerleri

MADDE 36- (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-4/4/2020-31089-C.K-2360/3 md.)

(1) Kampingler; deniz, göl, dağ gibi doğal güzelliği olan yerlerde kurulan ve genellikle müşterilerin kendi imkânlarıyla geceleme, yeme-içme, dinlenme, eğlence ve spor ihtiyaçlarını karşıladıkları en az on ünitelik tesislerdir. Kampinglerde aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Kamping alanı; kamping iç ve dış güvenliklerini sağlayan çit, duvar, yeşillik gibi düzenlemeler ile çevreden tecrit edilerek aydınlatılır. Kampingde yer alan her türlü yapı, doğayla uyumlu hafif yapı malzemesinden ve tek katlı olarak inşa edilir. Kamping alanı drene edilerek ağaçlandırılır. Boş alanlar çimlendirilir. Geceleme birimlerini rahatsız etmeyecek şekilde okuma, dinlenme, spor, eğlence, yeme-içme gibi amaçlar için gerekli düzenlemeler yapılır. Araç yolları, arazi ve iklim şartlarına uygun olarak toz kaldırmayacak şekilde düzenlenir.

b) Kampinglerde; kampçı ünitesi başına hesaplanacak alan seksen metrekaredir. Kampçı ünitesi; çadır, çadır-araba, karavan, motokaravan veya bungalovdan oluşabilir. Bungalovlar dahil her ünite üçer kişiliktir. Bungalov ünite sayısı, toplam kampçı ünitesi sayısının yüzde yirmisini aşamaz ve bu ünitelerde mutfak düzenlemesi yapılamaz. Bungalov üniteleri taban alanı yirmi metrekareyi geçemez.

c) Girişte otopark, resepsiyon, emanet ve telefon hizmeti verilen düzenlemeler yapılır.

ç) Müşterek kullanım tesisleri ile konaklamaya ayrılan alanın zemini kullanım amacına uygun biçimde düzenlenir. Bu tesislerde;

1) Her on kampçı ünitesi için en az bir kadın ve bir erkek tuvaleti, duş ve lavabo ile lavaboların yanında priz,

2) Her on kampçı ünitesi için en az bir adet çamaşır yıkama makinesi ve ütöleme yeri,

3) Her beş kampçı ünitesi için birer adet yemek hazırlama, pişirme, bulaşık yıkama mahalli ile kilitli soğutucu dolaplar bulunan üstü kapalı bir mahal,

bulunur.

d) Kampçılara aşağıdaki hizmetler sağlanır:

1) Satış ünitesi.

2) Karavanların tuvalet ve atık su tanklarının boşaltılacağı uygun mahaller.

3) Kampçı ünitelerine elektrik hizmeti.

4) Kampçılara sıcak-soğuk kullanma suyu ve sağlıklı içme suyu hizmeti.

e) Kampinglerde, yerli ve yabancılara ait karavan veya motokaravanların bakım, onarım ve kışlaması için gerekli düzenlemeler yapılabilir.

(2) Konaklama amaçlı mesire yerleri; orman rejimine tabi olan, konaklamalı mesire yeri olarak tahsisli kamu taşınmazı üzerinde yer alan ve aşağıdaki bentlerde belirtilen istisnalar haricinde birinci fıkrada belirtilen diğer nitelikleri sağlayan tesislerdir:

a) Konaklama ünitelerinin tamamı bungalov şeklinde düzenlenebilir, ancak bu durumda bungalov ünitelerinin sayısı otuzu geçemez.

b) Konaklama ünitelerinin, bungalovların yanı sıra çadır, çadır-araba, karavan veya motokaravandan oluşması durumunda, bungalov ünite sayısı, en fazla otuz olmak kaydıyla toplam kampçı ünitesi sayısının yüzde yirmisini geçemez.

c) Konaklama ünitelerinin tamamının bungalovlardan oluşması ve tesis bünyesinde 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (f), (g) ya da (bb) bentlerinde belirtilen yeme-içme ünitesi veya ünitelerinin düzenlenmesi halinde, birinci fıkranın (ç) bendinin (3) numaralı alt bendinde sayılan mahaller aranmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Bileşik Tesisler

Turizm kentleri

MADDE 37- (1) Turizm kentleri; kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi olarak ilan edilen yerlerde, plan kararlarıyla sınırları belirlenen, bu Yönetmelikte tanımlanan ve müstakilen belgelendirilebilen türlerin bir veya birkaçıyla birlikte kültür, eğitim, eğlence, ticaret, konut ve her türlü teknik ve sosyal altyapı alanlarından bir veya daha fazlasını kapsayan ve tek bir ana yatırımcıya tahsis edilen yerleşimlerdir.

(2) Turizm kentlerinde; ana yatırımcı adına ana turizm yatırımı belgesi, ana kısmi turizm işletmesi belgesi ve ana turizm işletmesi belgesi düzenlenir. Turizm kentlerinin kamu taşınmazları üzerinde yer alması halinde, planlar ile oluşan parseller üzerinde yapılan veya yapılacak olan tesislerin, adına tahsis yapılan ve lehine bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakkı tesis edilen ana yatırımcı tarafından üçüncü şahıslara kiralanması veya işlettilmesi ya da bu parseller üzerinde lehine tapuda tesis edilen üst hakkının devredilmesi durumunda, bu yatırımcı veya işletmeciler adına ana turizm yatırımı belgesi, ana kısmi turizm işletmesi belgesi ve ana turizm işletmesi belgesi altında ayrı ayrı belge düzenlenebilir. Bu fıkra hükümleri; özel mülkiyette yer alan turizm kentleri ile, özel mülkiyette yer alanlar da dahil olmak üzere turizm kompleksleri ve tatil merkezleri hakkında da uygulanır.

(3) Bu tesislerin asgari nitelikleri ile belgelendirilmesine ilişkin usul ve esaslar tebliğle belirlenir.

Turizm kompleksleri

MADDE 38- (1) Turizm kompleksleri, aşağıda belirtilen tanımlardan biri çerçevesinde gerçekleştirilen tesislerdir:

a) Kongre ve sergi merkezi ile buna ilave olarak, golf tesisleri, eğlence merkezleri, termal tesisler, sağlıklı yaşam tesisleri, apart otel ve en az yüz adet yatın barınabileceği yat limanı türlerinden en az üç çeşidini bünyesinde bulunduran tesislerdir. Kongre ve sergi merkezi ile seçenekli türlerden en az ikisinin tamamlanarak işletmeye hazır hale getirilmesi durumunda tesise kısmi turizm işletmesi belgesi verilebilir.

b) Bünyesinde konaklama tesisi olarak en az beşyüz yatak kapasiteli olmak kaydıyla beş yıldızlı otel veya beş yıldızlı tatil köyüne ilave olarak, kongre ve sergi merkezi veya eğlence merkezi bulunan tesislerdir. Tesiste en az ikiyüzelli adet yatın barınabileceği yat limanı yapılması durumunda, ilave olarak apart otel yapılabilir. Komplekste bulunması zorunlu olan ünitelerden birinin tamamlanarak işletmeye hazır hale getirilmesi durumunda tesise kısmi turizm işletmesi belgesi verilebilir.

Tatil merkezleri

MADDE 39- (1) Tatil merkezleri; müşterilerin konaklama, yeme-içme, eğlence, dinlenme ve spor ihtiyaçlarını karşılayan, kuruluş yeri veya işletme özelliği gereği yardımcı ve tamamlayıcı birimleri de bünyelerinde bulundurabilen, imar planlarında turizm kullanımına ayrılan alanlarda, her otelin bütünü için ayrı mülkiyet, irtifak ve intifa haklarına imkân tanıyan tesislerdir.

(2) Bu tesislerin asgari nitelikleri ile belgelendirilmesine ilişkin usul ve esaslar tebliğle belirlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Diğer Tesisler

Mola noktaları

MADDE 40- (1) Mola noktaları; bu Yönetmelikte turizm tesisleri için belirlenmiş olan asgari nitelikleri sağlayan, karayollarında seyahat edenlerin dinlenme, yeme-içme ve benzeri ihtiyaçlarını yirmidört saat süreyle karşılayan, karayolları güzergâhı ve yakın çevresinde bulunan ve konaklama yapılmayan tesislerdir.

(2) Mola noktaları aşağıdaki nitelikleri taşır:

a) Tesisin çit, duvar, yeşillik gibi malzeme ile çevreden tecridi.

b) Yönetim odası.

c) Çocuk bakım odası.

ç) Satış ünitesi.

d) Telefon imkânı ve cep telefonu şarj ünitesi.

e) Otopark.

f) En az elli kişilik olmak kaydıyla 14 üncü maddenin beşinci fıkrasının (f), (ğ), (i) ve (i) bentlerinde düzenlenen yeme-içme tesislerinden en az bir adedi.

g) Bedensel engelliler için tesis bünyesindeki ünitelere erişim imkânı, tuvalet ve lavabo.

(3) Bu tesislerde alkollü içki satışı yapılamaz.

Personel eğitim tesisleri

MADDE 41- (1) Personel eğitim tesisleri; turizm sektörünün eğitilmiş personel ihtiyacını karşılamak üzere, her seviyedeki personelin eğitiminin çeşitli programlar çerçevesinde teorik ve uygulamalı olarak birlikte veya ayrı ayrı yaptırıldığı en az yüzyirmi öğrenci kapasiteli eğitim ve uygulama tesisleridir.

(2) Bu tesislerde uluslararası normlara uygun olarak bir tanesi ön büro, yiyecek ve içecek servisi, kat hizmetleri ve yiyecek üretimi dalları arasından seçilmek üzere turizm ile ilgili en az üç konuda teorik ve uygulamalı eğitim yapılır.

(3) Personel eğitim tesisleri bünyesinde lokantalı en az iki yıldızlı otel, yönetici personel eğitimi için ise lokantalı en az üç yıldızlı otel niteliklerini taşıyan uygulama oteli bulunur.

(4) Eğitim bölümünde; teorik eğitimin yapılacağı yeterli sayı ve büyüklükte dershaneler, buna bağlı mutfak, yemek salonu, yatak odası ve banyosu gibi örnek pratik yapma yerleri ile eğitim görenler için ortak oturma, dinlenme ve yemek yeme ile kadın ve erkekler için ayrı soyunma, duş ve tuvalet mahalleri düzenlenir. Eğitim bölümü ve uygulama oteli ayrı binalarda gerçekleştirilir. Ancak kullanımları ayrı olmak kaydıyla, aynı binalardaki tesislere de belge verilebilir. Eğitim görenler, uygulama otelinin müşteri yatak odalarında konaklatılamaz.

(5) Bu tesislerdeki eğitim, ilgili kurumun hazırladığı programlar çerçevesinde yürütülür.

Özel tesisler

MADDE 42- (1) Özel tesisler; bu Yönetmelikte tür ve nitelikleri belirtilmeyen, turizm alanında faaliyet gösteren, özellik arz eden ve Bakanlık tarafından desteklenmesi uygun görülen işletmelerdir.

ÜÇÜNCÜ KISIM Çeşitli ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Turizm Belgesinin İptali

Turizm belgesinin iptali

MADDE 43- (1) Kanunun belge iptaline ilişkin maddesinde açıklanan nedenlerden en az birinin gerçekleştiğinin tespit edilmesi durumunda tesislerin belgesi iptal edilir.

(2) Turizm yatırımı belgesinde belirtilen işletmeye açılma süresi sona erdiğinde turizm yatırım belgesi iptal edilmiş sayılır. Ancak süre sona ermeden işletmeye açılma süre uzatımı başvurusu veya kısmi turizm işletmesi veya turizm işletmesi belgesi düzenlenmesine veya turizm yatırımı belgesinin iptaline ilişkin işlemlerin bulunması halinde işlemler sonuçlanıncaya kadar tesis turizm yatırımı belgeli olarak kabul edilir.

(3) İşletmeye açılan turizm yatırımı belgeli tesise kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi düzenlenememesi halinde turizm yatırımı belgesi Kanunun 34 üncü maddesi hükmü uyarınca iptal edilir.

(4) Sınıflandırma çalışması veya sınıfı olan tesiste yapılan belgelendirme denetimi sonucunda; tesisin kendi türüne ilişkin belirlenen asgari puan barajını aşamaması durumunda, tesisin belgelendirmeye esas niteliklerini önemli ölçüde kaybetmiş olması nedeniyle turizm belgesi Kanunun 34 üncü maddesi hükmü gereğince iptal edilir.

(5) Tesisin turizm belgesinde belirtilenden farklı bir gerçek kişiye veya şirkete devredilmesi veya ana faaliyet konusunda işletmeciyi değişikliği olması halinde, Bakanlıkça verilen sürede tesisin belgelendirilmesi için gerekli olan ilgili kurumdan alınan işletme iznine esas yeni belgenin sunulmaması durumunda, turizm belgesi Kanunun 34 üncü maddesi hükmü gereğince iptal edilir.

(6) Kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesislerde ilgili kurum veya kuruluş tarafından; taşınmazın kullanım hakkının iptal edildiğinin bildirilmesi halinde tesise ait belge Kanunun 34 üncü maddesi hükmü uyarınca iptal edilir.

(7) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (f) bendi ile 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen turizm yatırımı belgesi, kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi düzenlenmesine esas uygunluk yazısı veya belgelerin Bakanlık tarafından verilen süre içerisinde gönderilmemesi veya ilgili kurum veya kuruluş tarafından iptalinin bildirilmesi halinde tesise ait belge Kanunun 34 üncü maddesi hükmü uyarınca iptal edilir.

(8) 26 ncı maddenin üçüncü fıkrasında istenilen belgelerin Bakanlıkça verilen süre içerisinde gönderilmemesi halinde tesise ait belge Kanunun 34 üncü maddesi hükmü uyarınca iptal edilir.

(9) Belge sahibinin talebi halinde turizm belgesi iptal edilir. Tür, sınıf veya kapasitesi değişen tesisin yeni durumuna göre belgelendirme işleminin Bakanlık tarafından verilen süre içerisinde belge sahibinin yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle tamamlanamaması durumunda, tesise ait belge iptal edilir.

(10) Belge devrinin uygun görülmesi sonrasında, Bakanlık tarafından verilen süre içerisinde belge devir talebinde bulunan kişinin yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle belgelendirme işleminin tamamlanamaması durumunda, tesise ait belge iptal edilir.

İKİNCİ BÖLÜM Tebliğler

Tebliğler ile düzenlenecek hususlar

MADDE 44- (1) Aşağıda belirtilen hususlar Bakanlık tarafından hazırlanacak tebliğlerde düzenlenir ve Resmî Gazete’de yayımlanır:

- Başvuruların değerlendirilmesine ilişkin esaslar.
- Turizm belgesi başvurularında istenilen bilgi ve belgeler ile verilecek sürelerle ilişkin hususlar.
- Turizm belgesi, plaket ve alt plaketin hazırlanması ve bu belgelerde yer alacak hususlar.
- Sınıflandırma çalışması ve belgelendirme denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile formları.
- İklim koşullarına göre klima sistemi istenilen illerin belirlenmesi.
- Turizm kentleri, tatil merkezleri ile eğlence merkezleri belgelendirilmesine ve asgari niteliklerine ilişkin usul ve esaslar.
- Ayrık yerleşim düzenlerinde servis merdiveni veya asansörü bulundurulmasına ilişkin esaslar.
- Turizm belgeli tesislere ilişkin belge devri ve belgeye işletici şerhi düşülmesine ilişkin taleplerde uyulacak usul ve esaslar.
- Bedensel engelli düzenlemelerine ilişkin esaslar.
- Geçici 2 nci maddede belirtilen belgenin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar.

- ı) Özel tesislerin belgelendirilmesine ilişkin usul ve esaslar.
i) Turizmin çeşitlendirilmesi ile çevre, doğa, kültür, sanat ve ülke turizminin tanıtılmasına önemli katkı sağlayan ve üstün hizmetleri olan turizm belgeli işletmelerin takdir edilmesine ilişkin hususlar.
j) Tesislerde personel ve müşteri güvenliğinin sağlanmasına ilişkin esaslar.
k) Sürdürülebilir turizm ve çevre korumasına ilişkin hususlar.
l) Yönetmeliğin uygulanmasında ihtiyaç duyulacak diğer konular.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Geçici ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 45- (1) 10/5/2005 tarihli ve 2005/8948 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Turizm Tesislerinin belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Daha önce belgelendirilen tesisler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce belgelendirilen turizm işletmelerinin müşteri asansörü, servis asansörü, servis merdiveni, oda sayısı ve metrik limitleri, erişilebilirlik düzenlemeleri ile 19 uncu maddenin altıncı fıkrasının (h) bendi dışındaki niteliklerinin, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilmesi zorunludur. Bu tesislere ilişkin tür ve/veya sınıf değişikliği talepleri, bu Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce belgelendirilen turizm yatırımları için bir yıllık süre, bu yatırımların kısmi turizm işletmesi belgesine veya turizm işletmesi belgesine bağlandıkları tarihte başlar.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili mevzuata göre belgelendirilen, ancak bu Yönetmelik hükümlerine göre belgelendirilemeyen türlere ilişkin turizm yatırımı, kısmi turizm işletmesi veya turizm işletmesi belgeleri; bu tesislerin belgelendirildikleri tarihte yürürlükte olan mevzuattaki tür ve varsa sınıfına göre belgelendirilebilir olmaları kaydıyla geçerlidir.

(3) Mülga 7/12/2004 tarihli ve 5272 sayılı Belediye Kanunu ile 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen turizm işletmesi belgeleri, işyeri açma ve çalışma ruhsatı yerine geçer. Bu şekilde işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile belgelendirilmeyen tesislerde; ilave yapılaşma, belge sahibi değişikliği, ana faaliyet konusundaki işletmecisi değişikliği durumunda işyeri açma ve çalışma ruhsatı istenir. Verilen sürede istenilen uygun evrakın Bakanlığa gönderilmemesi halinde Kanunun 34 üncü maddesi uyarınca tesisin belgesi iptal edilir.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan kısmi turizm işletmesi veya turizm işletmesi belgesi başvuruları, başvuru tarihinde yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Geçiş dönemi turizm belgesi

GEÇİCİ MADDE 2- (1) 3/7/2003 tarihli ve 4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi kapsamına giren tesislere geçiş dönemi turizm yatırımı veya geçiş dönemi turizm işletmesi belgesi düzenlenir.

Başvurularda geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süre ile e-Devlet sistemi dışında yapılacak başvurular da Bakanlık tarafından değerlendirilir.

Yürürlük

MADDE 46- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 47- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür.

31/5/2019 TARİHLİ VE 1134 SAYILI CUMHURBAŞKANI KARARI İLE YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN TABLO			
Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Cumhurbaşkanı Kararının		1134 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Yürürlüğe Konulan Yönetmeliğin Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Tarihi	Numarası		
3/4/2020	2360	12, 26, 36	4/4/2020
7/4/2021	3793	6, 9, 12	8/4/2021